27678 Ivanišević 9. 2. 30

Poštarina plaćena.

Mali oglasnik
stoji do 20 riječi 6 Din., svakih daljnjih 5 riječi 2 Din. više. - Za ponude ili adresu u upravi posebno još 1 Din. Upitima valja priložiti marku od 1 Dinara za odgovor.

Uzorni Vrtlar

Ilustrovani list za unapređenje vrtlarstva ::: te uzgoj manjih domaćih životinja :::
Izlazi jedanput mjesečno. Godišnje stoji za SHS. Din. 40·—. - Za inozemstvo Din. 50·—. - Adresa: ::: ZAGREB I., Poštanski pretinac broj 201 :::

Cijena 4 dinara.

Veliki oglasi:
cijela stranica Din 600·—
1/2 stranice „ 300·—
1/4 „ „ 150·—
1/8 „ „ 75·—
1/16 „ „ 38·—
1/32 str. (t. j. šir. 4 1/2, vis. 3 cm) „ 18·—
Na 1. str. omota 25% više.

Godina III. **Zagreb, siječanj (januar) 1925.** **Broj 1.**

Export! Import!
Salon najbiranijeg
SVJEŽEG CVIJEĆA
dekoriranje dvorana, nadgrobni vijenci, kite,

girlandi, aranžiranje nasada i t. d. izvadja
Fanika Birk
Zagreb
Nikolićeva ul. 7 (Music-Hall)

Najstarija cvjećarska radnja
Z. PRINZ
Duga ulica 8 ZAGREB Telefon 9-34
Utemeljeno godine 1892.

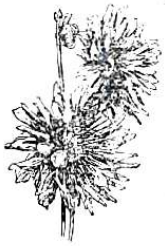

Prvorazredni *Prvorazredni*
cvjetni salon
za izradbu najmodernijih bouqueta, aranžamenta, dekoracija stolova, bouqueta za vjenčanje, nadgrobnih vijenaca, te svih u cvjećarsku struku zasjecajućih izradba.
Umjerene cijene! *Umjerene cijene!*

Nadgrobne vijence
kao i ukusne kite cvijeća preporuča uz umjerene cijene trgovina svježeg cvijeća

H. WILHELM
- ZAGREB -
Strossmayerova 4.
(jedini jugoslavenski član društva za posredovanje cvjetnih darova za cijelu Njemačku)
403

Suhe gljive kupuje
Sever & Ko. Ljubljana
Naputak kako se sabiru i suše kao što i cijenu poručujemo na zahtjev.

Cochinchina
dobre vrste, kupujem. — Tko imade za prodati, molim da se javi na Ante Babić, Vitina, Hercegovina. 704

Sadržaj:

Kaktusi (Sl.). — Patuljasto voće u vrtu. — Bolesti vrtnog bilja (Sl.). — Klijalište (Sl.). — Poljsko i šumsko cvijeće u sobi (Sl.). — Sjetva povrća u klijalištu (Sl.). — Gospodari, štedite ptice! (Sl.). — Popravljanje vrtnog tla. — Rana sjetva povrtnice. — Gnoj od peradi. — Kako ćemo sijati ranu salatu? — Jednostavni kunićnjaci (Sl.). — Pčela medarica (Sl.). — Radni kalendar. — Pitanja i odgovori. — Stališke vijesti: Tko je tome kriv? Glavna skupština (izvještaj). — Književne vijesti. — Poziv na pretplatu. — Razno: Novi cjenici.

Veleuljovina gospodarskog povrća i cvjetnog sjemenja
Sjemenja Seko
Zagreb
Zahtijevajte cjenike i uvjete za preprodaju

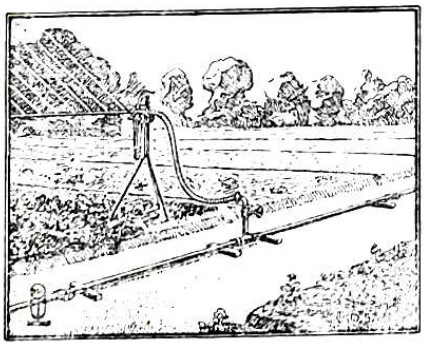

Želite li za Vaš vrt nabaviti
»Revolt« uređaj
za umjetnu kišu, stavite se već sada s nama u vezu. Pošaljite nam škicu nacrta Vašeg vrta, naznačite na njoj mjesto, odakle biste mogli crpsti vodu, a mi ćemo Vam onda poslati neobvezatno i besplatno našu ponudu. Čim se prije na to odlučite, tim bolje za Vas.
BRAĆA SIGMUND
tvornica sisaljki
Olomouc-Lutin II. V. (Čehoslovačka).
400

PALME

lijepo izrasle „Chamaerops Excelsa" od 6—12 listova, 30—35 Din. -- Dracena indivisa jake stabljike 10—20 Din. Asparagus sprengeri, plumosus, 10—15 Din. Begonija rex u svim varietama 10—15 Din. -- Adiantum, Justicije, razne vrsti paprati, Pteris, Ciperus, Scolopendrium, i t. d., vrlo jeftino. -- Sadenice jagoda velike vrsti, razno uresno grmlje za parkove i uzorni vrt, za u jesen presaditi. Kod veće narudžbe popust.

JOS. KOPŘIVA, grad. vrtlar, Karlovac

DAIKER & OTTO

Langenweddingen
(Bezirk Magdeburg) -- Njemačka.

Kulture sjemenja. Otpremno vrtlarstvo. Dobavljaju prvorazr. sjeme povrća i cvijeća.

Specijalitet:

Sjemenje graška, graha i blitve

Cvjetne kulture:

Chrysantheme, Cyclame, Hortenzije, Klinčaci, Dahlie

Cjenici besplatno!

423

Holandijsko cvijeće

i biljke trajnice (Stauden)

kao: Begonia, Gladiolus, Dahlia, Delphinium, Chrysanthemum, ruže i t. d. i t. d.

428

dobavlja najjeftinije

Van HEERDE & Co.

BLUMISTEN * **HILLEGOM** * (HOLLAND)

Cjenici na zahtjev besplatno

Gospodarsko

SJEMENJE

CRVENE DJETELINE I LUCERNE

plombirane, bez viline kose, sjeme livadnih trava, visoke vrsti i niske za perivoje i vrtove.

*

Veliki izbor svih vrsti

POVRTNOG I CVJETNOG

sjemenja, prvorazredne kakvoće, vanredno klijavo. Lijepa stabla svih vrsti

VOĆAKA

kao i sve vrtlarske potrebštine preporuča

B. TEPLY

TRGOVINA SJEMENJEM

ZAGREB - JELAČIĆEV TRG 6

Telefon 14-91. Brzojavi: Seme Zagreb.

502

Japanski ljiljani (Import)

					100 komada Holand. Guldena
Lilium longiflorum formosum	20—22	cm.	obod	Cijena	27·—
„ „ „	17—20	„	„	„	22·—
„ „ gigantheum	20—22	„	„	„	30·—
„ „ „	17—20	„	„	„	25·—
„ Auratum	20—25	„	„	„	35·—
„ „	20—22	„	„	„	28·—

Holandijski ljiljani

Lilium lancifolium album .	20—22	cm.	obod	Cijena	40·—
„ „ roseum .	20—22	„	„	„	35·—
„ „ rubrum .	20—22	„	„	„	35·—
„ „ Melpomene	20—22	„	„	„	40·—
„ tigrinum (Tigerlilie)	12—14	„	„	„	7·—
„ „ splendeus	12—14	„	„	„	9·—
„ „ (gurmata vrst)	12—14	„	„	„	10·—

Begonije

velike 3 do 6 cm u promjeru

Jednostavne u 7 odijeljenih boja	Cijena	3·75
Gurmate u 7 „ „	„	4·75
Crispa u 7 „ „	„	5·—
Cristata u 7 „ „	„	5·—
Marmorata u 7 „ „	„	6·—
Tuberose gurmate (gefüllte)	„	10·—
Arum Coruntum, cvate bez vode i zemlje, vrlo interesantna za trgovine cvijeća, kao šaka veliki gomolji	„	20·—

Otprema u najboljoj kvaliteti:

C. H. ELDERING & SONS.

HEEMSTEDE (bei Haarlem), **Holland**

Otprema sa skladišta. Omot uz nabavnu cijenu. Cijene u holandijskoj vrijednosti, Gulden i Cent. Otprema samo za gotovo.

422

Cvjetne biljke trajnice

(Stauden), koje podnesu studen,

u bogatom izboru kao:

Anthemis tinctoria, Antennaria tom., Althaea jednobojna i pjegava, **Aster sub. flor., Aster** jeseński, **Campanula med. i med. fl. pl., Campanula pyr., Camp. macrantha, Cerastium tom., Coreopsis vert., Delphinium hybr.** mješ., **Digitalis glox., monstr., ferrug., Dianthus barb., Doronicum plan. excl., Ecknops.** sortir., **Funkie, Gaillardia hybr., Harpalium rig. i Ligeri, Helenium aut., Iris germ.** mješ. i sortir., **Lychnis chal., Monarda, Paronchya serp., Phlox sel. Morgenstern, Phlox dec.** mješ., **Physalis Franch., Primula veris, Rudbeckia Herbstsonne, Sagina, Saxifraga, Sedum, Sempervivum** sort., **Solidago serotina i can., Spiraea ulm., Thymus lanng., Viola od., Veronica Prenja, Verbascum pann.**

Paul Hatt

Staudengärtnerei - **Breslau** - Grüneiche Nro 27

UZORNI VRTLAR

ILUSTROVANI LIST ZA UNAPREĐENJE VRTLARSTVA I GAJENJA MANJIH DOMAĆIH ŽIVOTINJA

III. GODIŠTE

SA 133 SLIKE

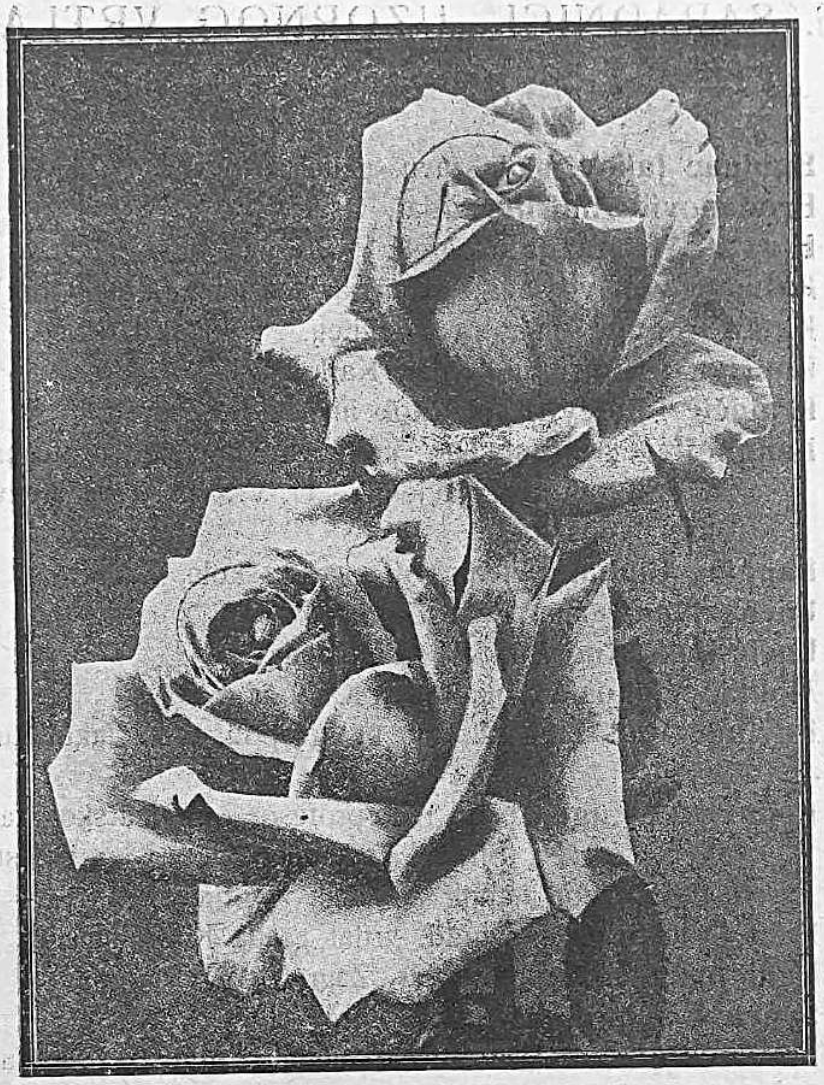

UREDIO:

STJEPAN PIRNAT

PROFESOR POLJOPRIVREDE NA DRŽ. UČITELJSKOJ ŠKOLI U ZAGREBU.

1925

ZAGREB

NAKLADNIK I IZDAVAČ: VLADIMIR HORVAT I DR.

GG. SARADNICI „UZORNOG VRTLARA“:

Bobinac Jakov, umir. ravn. učitelj, Novska.
Brodanović Andrija, vrtlar, Osijek.
Horvat Anastazija, Zagreb.
Kaluđerović Ivo, agr., putni nast., Ulcinj (Crna Gora).
Katar August, umir. ravn. učitelj, Pavlovac-Dražice.
Kopřiva Josip, grad. vrtlar, Karlovac.
Krajačić Ljudevit, obl. škol. inspektor, Zagreb.
Langhoffer August Dr., jav. red. univerz. profesor, Zagreb. - Stručni savjetnik „U. V.“ za vrtne štetočince i korisnike.
Lapaine Ljuba, učiteljica drž. građ. škole, Zagreb.
Lucha Ivan, umj. vrtlar, Zagreb.
Lučić-Roki Andrija, Vis (Dalmacija).
Molnar Vjekoslav, nadvrtlar, Cabuna.
Pavlinić Pius Dr., asistent na gospod.-šum. fakultetu, Zagreb.
Podaubski Eugen, jav, red. profesor veterinarskog fakulteta, Zagreb. Stručni savjetnik „U. V.“ za bolesti njegu i uzgoj manjih domaćih životinja.
Ruhl Dragutin, um. grad. vrtlar grada Koprivnice.
Ruhl Josip, nadgruntovničar, Zagreb.
Synek Emanuel, nadvrtlar, Kneževo.
Škorić Vladimir Dr., univerz. učitelj na gosp.-šum. fakultetu, Zagreb. Stručni savjetnik „U. V.“ za bolesti vrtnog bilja.
Schwabe Vatroslav, nadvrtlar, Našice.
Talan Adam, drž. ekonom, Križevci.
Vouk Vale Dr., jav. red. univerz. profesor, Zagreb. Predstojnik Botaničkog zavoda sveučilišta u Zagrebu.

SADRŽAJ

III. GODIŠTA ALFABETSKIM REDOM

Strana

Općenito iz vrtlarstva.

Dušika važnost za biljke (sl.) . 43
Dvorišni vrt g. A. Katara (sl.) . 102
Električno svjetlo i biljke . . . 78
Gnoj od peradi 7
Holandijsko umjetno vrtlarstvo. Osvrt na minulu izložbu (2 sl.) 69
Hortikulturno društvo, nekoliko riječi o potrebi osnutka . . 125
Hortikulturno društvo 131
Internacionalna proljetna izložba cvijeća u Holandiji (Program) 22
Izložba krizantema u Zagrebu (11 sl.) 117
Izložba cvijeća u Karlovcu (sl.) 127
Izložba ratarsko-povrtarska u Podgorici, Crna Gora (sl.) . . 128
Klijalište (sl.) 3
Moje klilo 60
Motorna Frez-mašina (2 sl.) . . 73
Park engleski i francuski . . . 93
Planet-junior, ručno okapalo (sl.) 73
Pokusâ, važnost u vrtlarstvu . 49
Popravljanje vrtnog tla . . . 6
Pokrivanje tla gnojem za vrijeme vegetacije 94
Sjemenja povrtnog i cvjetnog, nabava 18
Slike sa holandijske cvjetarske izložbe (2 sl.) 82
Stimuliranje sjemena i sađenica kao sredstvo za povišenje priroda (Sl.) 14
Stimuliranje; kemička sredstva, kojima se izvađa 61
Školski vrt u Šandrovcu (sl.) . 111
Školskog vrta nacrt (sl.) . . . 17
Tla, umornost i iscrpljenost . . 82
Vrtlarstvo i pčelarstvo, u koliko oplemenjuje čovjeka 74
Vrtlarske stručne škole . . . 87

Cvjetarstvo.

Cacteae (Kaktusi) 1
Caladiuma, kultura (sl.) 13
Cvijeće na balkonima 58
Cvijeće u školskoj sobi 102
Cvjetne lukovice 109
Dracaena 25
Gnojivo za cvijeće („Ovis") . . 107
Helianthus annuus (Suncokret) . 126
Hortenzija (Hydrangea) (sl.): . . 13
Kultura na otvorenom vrtu . 25
„ u cvjetnom loncu . . 25
Prezimljenje 25
Kaktus-Dahlia (sl.) 101
Karanfil (2 sl.) 57
Narandža (sl.) 48
Oleander (Nerium) 70
Orchideae (Kaćunice) (sl.) . . . 41
Podlošci za cvjetne lonce, limeni (Sl.) 84

Strana

Poljsko i šumsko cvijeće u sobi 5, 45
Potočnice, tratinčice i mačuhice, kako sam si odgojio za buduće proljeće 110
Rhododendron 70
Rhododendron, njega (sl.) . . . 94
Ruža: „America" i „Frau Karl Druschki" (2 sl.) 94
Ruže u vrtu 81
Sađenice, kako da priredimo (5 sl.) 47
Suncokret (Helianth. annuus) (sl.) 126
Victoria Regia (sl.) 102

Voćarstvo i slično.

Breskve, pomladivanje 102
„ uzgoj iz sjemena . . 110
Dunja (kutina) 95
Grane, voćem prenatrpane . . 95
Jabuke, gdje da sadimo . . . 127
Jesenska sadnja voćaka . . . 104
Kajsije, gdje da sadimo . . . 127
Kalamljenje (cijepljenje) voćaka (Sa 12 slika) 27
Kako ćemo kalamiti 29
Što trebamo kod kalamljenja . 28
Zašto kalamimo 27
Kalamljenje voćaka među koru i drvo (8 slika) 46
Koru mladih voćaka zarezujemo, zašto 61
Košćate sjemenke, klijanje . . 130
Košćato voće, kako će najlakše niknuti 120
Kruške, gdje da sadimo . . . 127
Krvavi ušenac, sredstvo za tamanjenje (Nesslerova tinktura) . 61
Limun, kad će dati dobar plod . 33
Lješnik, uzgoj u vrtu 42
Mandule, gdje da sadimo . . . 127
Maslina (uljika), štetočinje: Muha maslinova 46
Mlazovi na voćkama 73
Mrave sa voćaka, kako odstraniti 48
Mušmula bez koštica 47
Otpalo, nedozrelo voće 98
Patuljaste voćke u vrtu . . . 2
Precjepljivanje voćaka 17
Rezidba i njega voćaka nakon sadnje 29
Smokvu, gdje da sadimo . . . 127
Šljive, gdje da sadimo 127
Voćke uz javne ceste 110
Voćno grmlje, umnažanje povaljenicama 84
Voćno grmlje u vrtu (ribiz, ogrozd, malina) 33

Povrćarstvo i slično, te bolesti, štetnici.

Bolesti povrća:
Grašak (bolesti):
Antraknoza graškova (2 sl.) . 72

Strana

Fuzarioza graška (2 sl.) . . 83
Rđa graškova (Sl.) 111
Hren (bolesti):
Albugo (Cystopus) candida (Sl.) 3
Kupus (bolesti):
Bakterioza kupusa (2 sl.) . . 30
Kila kupusna (Sl.) 43
Padavica kupusna (Sl.) . . . 60
Pepelnica kupusna (Sl.) . . 60
Plamenjača kupusna 72
Buhači, jednostavno sredstvo za tamanjenje 89
Jesenska sjetva povrća . . . 94
Koje bi povrće gojio učitelj u svom vrtu? 31
Krastavci, gnojenje za vegetacije 89
Krumpir rani 120
Luk, sjetva 83
Mahunjače, gnojenje 73
Mak (Papaver somniferum) . . . 42
Njuzilendski špinat 103
Pikiranje povrća 59
Povrtlarstvom, tko se danas bavi? 74
Povrtnice, rana sjetva 6
Rajčice, što sam lani o njima iskusio 45
Ranu salatu, kako ćemo sijati . 7
Salata glavatica rana, u klijalištu 45
Sjetva povrća u klijalištu (Sl.) . 5
Salatu ranu, kako ćemo sijati . 7
Usjevni red u povrtnjaku (Sa križaljkom) 15
Zalijevati povrće i dr. vrtno bilje 71
Zeljnato povrće (2 sl.) 26
Zmijak (jagur) 113

Sitne domaće životinje i njihovi proizvodi.

Emdenska guska (Sl.) 32
Golub listonoša (Sl.) 112
Hranenje kokoši zimi 20
Jaja, konzerviranje 84, 96
Jaja za nasad 113
Kokoš, pasmine:
Bijele Wyandotte (Sl.) . . . 75
Crne Langshan (Sl.) 85
Orpington (Sl.) 49
Talijanske (Sl.) 33
Kokoš, koja je snesla 1000 jaja (Sl.) 63
Koza saanske pasmine (Sl.) . . 104
Krmad za tov, hranidba . . . 62
Kunić angorski (Sl.) 18
Kunić orijaški belgijski (Sl.) . . 63
Kunići, dugouhe pasmine (2 Sl.) 84
Kunićnjaci jednostavni (Sl.) . . 7
Kvočaka, nasad 130
Ovca istočno-frizijska (Sl.) . . 62
O zimovanju peradi (2 sl.) . 19, 31
Patka pekingska (Sl.) 20
Pčela medarica (2 sl.) . . 8, 20, 34

Strana

Pčelâ, nešto o uzimljivanju . 98, 104
Pčelinjaka u Đakovcu, posjet. . 97
Pčelinje saće, spremanje preko zime do uporabe 21
Peradnjaci, kako i čime ih raskužujemo 103
Purana, othrana i njega (Sl.) . 95
Svinjac, valjan (Sl.) . 114, 122, 130

Članci različitog sadržaja.

Belje, državno imanje:
Aleksandrov dvorac (Sl.) . . 105
Kaštel „Kneževo“ (Sl.) . . . 105
Jedno neuspjelo predavanje o vrtlarstvu 128
Kraljevski par u Crnoj Gori (Sl.) 124
Na kraju trećeg godišta . . . 131
Omorična tinktura 89
Opažanja prigodom pčelarskih predavanja 86
Povrćarstvo i cvjetarstvo u okolici Osijeka 97
Počnimo pčelariti 64
Što je pripovijedala ruža . . . 75
Što se u stranom svijetu čini za podizanje peradarstva . . . 49
Tko je tome kriv? 10, 22
Tratinčica (priča) 50
Učitelj na selu i njegovo nuzgredno zanimanje 15
Zoološki vrtić u Zagrebu . . . 112

Nekrolog:

† Jaroslav Katkić, bivši i prvi urednik „Uzornog Vrtlara“ . . 91

Radni kalendar.

Radnje u voćnjaku, povrtnjaku, cvjetnjaku, oko sobnog bilja, nadalje u peradnjaku, pčelinjaku i oko sitnih domaćih životinja:

Za siječanj (januar) 8
„ veljaču (februar) 21
„ ožujak (mart) 34
„ travanj (april) 51
„ svibanj (maj) 64
„ lipanj (juni) 76
„ srpanj (juli) 87
„ kolovoz (august) 98
„ rujan (septembar) 105
„ listopad (oktobar) 114
„ studeni (novembar) 122
„ prosinac (decembar) . . . 131

Staleške vijesti.

Cvjećarska škola u Beogradu, osnutak 36
Izložba krizantema, objava radi sudjelovanja 100
Jubilej g. Emanuela Syneka . . 100
Novi tečajevi za uzgoj cvijeća u Vojvodini 116
Velika izložba cvijeća u Zagrebu 116
Zabava zagrebačkih povrćara . 36
Zadruga umjet.-vrtlarskih obrtnika u Zagrebu:
Glavna godišnja skupština . 10
Plesna zabava Zadruge . . 22
Zagrebački Zbor, vrtlarski izlošci 66
Za preradnju industrijskog bilja 36
Zlatni pir našeg suradnika g. D. Ruhla 36

Odgovori na pitanja predplatnika.

Aralia Sieboldi, kako se pomlađuje 52
Asparagus, njega za živalne vegetacije 123
Asparagus, žućenje lisnih vršaka 90
Buhač, vrtni štetočinja, tamanjenje 36
Calceolaria, prezimljenje . . . 107
Celer, šupljine u njemu uslijed čega nastaju 66
Ciklame, postupak nakon cvatnje 89
Ciklame u sobi, zašto su propale 52
Cipresa, gdje uspijeva 9
Crvac Aspidiotus na biljkama lončanicama 89
Cvijeće u loncima, gnojenje . . 52
Endivija, lisnih ušenaca uništavanje 107
Gips [sadra] iz dentističkog laboratorija, može li se u vrtlarstvu upotrebiti 89
Gnojenje umjetnim gnojem u povrćarstvu 89
Gusjenice, kako tamaniti . . . 60
Ilovasto teško tlo, učiniti sposobnim za kulturu cvijeća . . . 90
Jagode, njega 90
Jagode, sjetva 36
Jaja, konzerviranje sadrom . . 53
Kaktus-Dahlije, kako se razmnažaju 66
Kalijska gnojiva u povrćarstvu . 89
Karanfil [Dianthus], gnojenje . . 52
Karbolineum voćni, kako se rabi 52
Karbolineum, kako se rastopina priredi 77
Karbolna kiselina, rabi li u voćarstvu 65
Kelj, lisnih ušenaca uništavanje 107
Kelje [stolarsko] kao gnojivo . 132
Kokoši, da ne nesu jaja s mekom ljupinom 52
Koštano i rožno brašno, kako si možemo pripremiti 89
Koštice mandalica i bresaka, sadnja 107
Krečiti voćke u proljeću, treba li 52
Krvno brašno kao gnojivo, kako se priprema 77
Kupus, ličinke vrtne mušice na korijenu 9
Lubenice, ušenaca na lišću tamanjenje 90
Luk, ličinka koja ga uništava . 123
Luk, spremanje za zimu . . . 90
Lukovice cvjetne, postupak nakon cvatnje 66
Magnolija, umnažanje sjemenom 90
Melia Azaderach, čiji plodovi rabe kao krugljice za čisla . . . 99
Mimosa pudica, umnažanje i njega 132
Modre galice otopina, kako se priprema 65
Ogrozd, bolest Sphaeroteca mors uvae, liječenje 90
Ogrozdova medljika, suzbijanje . 52
Oleander, umnažanje 66
Paoma, crvci na listovima, kako se odstranjuju 52
Paoma lepezasta, sušenje lisnih vršaka 77
Paoma, prelomljena u korijenu . 52
Pentstemon, prezimljenje . . . 107
Pilići, sredstvo protiv ušiju . . 52
Podloge za kalamljenje patuljastih voćaka 36
Polemonium coeruleum . . . 132
Prah drvenog ugljena, primješati zemlji 77
Remontant ruže, zašto nisu u jesen ponovno cvale 52
Rhododendron hybr., prezimljenje 115
Ruže, okuliranje 77
Saanske koze, nabava iz Švicarske ili iz Bosne 123
Salata glavata, da ne izbije prerano u sjeme 90
Stimuliranje sjemena i sađenica povrća 36
Stratificiranje sjemenaka . . . 123
Strojevi za leženje pilića, nabava 132
Superfosfat u povrćarstvu . . 89
Šljivova stabalca, uzrok i liječenje žućenja lišća 90
Travu, gdje smeta, kako uništiti 22
Ušenci lisni na endiviji i kelju . 107
Ušenci na ružama, tamanjenje . 66
Uši na pilićima, sredstvo protiv istih 52
Vinova loza, grinja na lišću . . 90
Voćaka, nabava i sadnja . . . 36
Voćke, gnojenje 66
Voćke, krečiti u proljeću, treba li 52
Voćke, sušenje vršika grana . 89
Živice, prikladne biljke 36

Osim toga ocjene i prikazi raznih novih književnih izdanja i gospodarskih časopisa kao i objave novih cjenika domaćih i inozemnih vrtlarija, te mnoge druge sitnije bilješke.

KNJIŽARA I TIŠKARA M. ŠEK, ZAGREB

Uzorni Vrtlar

Ilustrov. list za unapređenje vrtlarstva -- te uzgoj manjih domaćih životinja --

Izlazi jedanput mjesečno.

Pretplata za godinu 1925.:

Za S. H. S. Din. 40·— (polug. Din. 20·—), za inoz. Din. 50·—. * Strukovni upiti i suradnja šalje se na: S. Pirnat, prof., Zagreb, Ciglana 24. * Novac i sve što se tiče oglasa, pretplate i prodaje šalje se na: „Uzorni Vrtlar", Zagreb I., Pošt. pret. 201.

God III. — Broj 1.

Zagreb, siječanj (januar) 1925.

Kaktusi (Cacteae).

(Sa 5 slika.)

Raznovrsni kaktusi pripadaju brojnoj bilinskoj familiji tustika (Sukkulenta), kojoj pripadaju i agave i aloji, pa domaće naše tustike na pr. čuvarkuća (Sempervivum), žednjak (Sedum) i obična tustika (Crassula) te mnoge druge biljke, kojima obiluje osobito naša Dalmacija. Kaktusi, kao i mnoge ostale tustike, odlikuju se ne samo neobičnim, često i vrlo lijepim i čudnim oblicima, nego i prekrasnim cvijetom. Kao ukrasne biljke lončanice ušle su u modu prije kojih 60 godina, a odonda je u kraćim ili duljim razdobljima interes za ove biljke čas rastao čas ponešto opadao. U najnovije doba interes je za ove neobične i lijepe biljke veći nego ikad prije. Kaktusi su danas opet „u modi". Danas se opet goje u svim većim vrtlarstvima, a mnogi privatnici velikim marom sabiru čitave zbirke raznovrsnih kaktusa.

Tome se ne će čuditi nitko tko pozna raznovrsne kaktuse i tko znade, kako ove biljke obilato naplaćuju i najneznatniju njegu, pa se i u suhom uzduhu sobe osobito lijepo razvijaju i tuj gotovo bolje i ljepše izgledaju, nego li u vrtlarskim staklenicima. Većina kaktusa razvija ponajviše vrlo velike i neobično lijepo obojene cvijetove, kakvih gotovo da i nema kod drugog ukrasnog bilja. Pada li sunčano svjetlo na otvorene crvene cvijetove filokaktusa (Phylocactus) ili jednog Cereusa (C. speciosissimus), upravo nam oči zablješti sjaj i krasota boje ovih cvijetova. Tako krasnih cvijetova ima i u nježnoj bijeloj, pa ružičastoj i žutoj boji u svim prelijevima (nijansama).

Nažalost svi ovi cvijetovi obično su vrlo kratkog vijeka. No kod kaktusa nije jedina ljepota u cvijetu. Sama biljka sastoji često od člankovitih, dijelova, što nas sjeća na razne tvorevine prirode u području rudnog carstva. Krugljasti, valjkasti, člankoviti i kojekako razgranjeni oblici često su žljebasti, sa rebrastim uzvisinama ili sa čitavim nizovima izbočina i bradavica, na čijim su vršcima pojedinačne ili u raznolične kitice i snopiće složene runjave dlake ili krute i oštre bodljike. Ove oštro kukaste bodljike vrlo su prikladno sredstvo za odbranu kaktusima u slobodnoj prirodi. Neopreznost kod baratanja sa ovakovim kaktusima kažnjava se kadšto ubodima spomenutih bodljika, uslijed kojih se na koži načine male gnojne ranice, ako vršak bodljike ne izvadimo. Nitko dabome ne će se prestrašiti tih bodljika i zbog njih ove kaktuse možda manje cijeniti i voljeti. Ta zar kraljicu cvijeća, ružu, ne cijenimo možda, jer i ona je krasne svoje cvijetove oboružala oštrim trnjem.

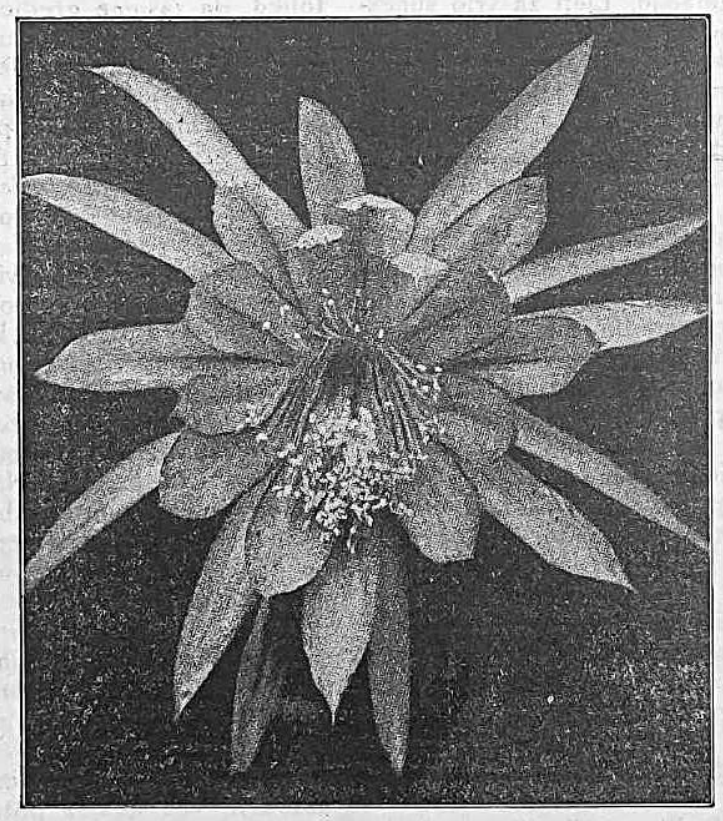

Škrletno crveni cvijet od Phyllocactus hybr. (Gener. Boulanger).

Kaktusa imade blizu 1000 vrsti, a od toga veći dio pripada raznovrsnim kultiviranim grupama kaktusa. — Budući da su kaktusi naučni samo na visoki stepen suhoće i obilnu svjetlost, dakle okolnosti uz koje tek neznatni broj kulturnog bilja može uspijevati, preporuča se, da kaktuse kultiviramo samo u posebnim, visokim, zračnim i suhim prostorijama, staklenicima i sobama. Uz male iznimke zahtijevaju kaktusi zimi umjerenu toplotu.

Nekoji su kaktusi epiphytične biljke tropskih prašuma, t. j. oni tamo živu na raznom drvlju, mahovini i kamenju. Ovakove kaktuse treba da držimo u vlažnijem zraku i u toploti od 14—18 Cels. (Cereus, Phyllocactus, Mamillaria).

Zimu mogu podnijeti tek nekoje vrsti, koje potječu iz zapadnog dijela Sjeverne Amerike (Opuntia brachyartha, Op. Rafinesquiana, Op. vulgaris). Za ove je najbolje, da na sunčanom položaju udesimo dobro dreniranu skupinu kamenja, među kojim ih onda usadimo. Naravno, i ove kaktuse, kao i uopće sve ostale

tustike, možemo gojiti i u cvjetnim loncima, pa tako ponajviše i činimo. Ovakova gojidba preporuča se i svakom skromnome ljubitelju kaktusa. U izdubku prozora ili na drugom kakvom prikladnom, svjetlome mjestancu u sobi, uspijevat će kaktusi izvrsno i mogu da donose najljepše cvijetove. I bez cvijeta pružaju kaktusi dražesnu sliku svojim neobičnim oblicima. Osim toga izdržljivi su i skromni kao malo koja sobna biljka. — Važno je pobrinuti se za dobru drenažu i valjanu propusnu i hranivu zemlju. Ja rabim smjesu od 2 dijela komposta, 1 dijela lisnjače sa nešto vlaknaste ilovače i pijeska.

Redovito svakogodišnje presađivanje nije nipošto nužno, a ako ih presađujemo, treba to učiniti prije početka življe vegetacije, u proljeću. Pri tome ne smije se korijenje prirezivati, nego tek nagnjilo odrezati. Kaktusi vole male cvjetne lonce, u kojima svojim korijenjem zemlju skroz prorastu. Ako se zemlja u loncu ukisi, tad ju treba potpuno izmijeniti. — Posebnu pomnju treba prikloniti zalijevanju. Obilnijim zalijevanjem i ponešto povišenom toplotom pobudimo u proljeću kaktuse na novu vegetaciju. Ljeti za vrlo sunčanih dana možemo ih također valjano zaliti i čistom vodom orositi, čime uništavamo i razne štetnike (ušence), koje treba spriječiti u razvitku, jer ih je kasnije teško tamaniti kraj mnogih bradavica, izbočina i bodljika, koje im služe kao dobro zaklonište. — Nekoji kaktusi od vrsti Cereus, kao i Phylocactus i Rhipsalis vole sjenu, vlagu i toplinu.

Cereus flagelliformis.

Prema jeseni treba kaktuse sve manje zalijevati, jer tad treba da pomalo prestane vegetacija. Kasnije zalijevamo vrlo oprezno i malo, tek toliko, da zemlja bude ponešto vlažna. Zalijevamo tim manje, čim hladnija je prostorija, gdje kaktuse držimo.

Umnažamo kaktuse kao i druge tustike lako sađenicama i povaljenicama, no preporuča se osobito umnažanje sjemenom. Uzgoj iz sjemena nije ni tako spor kako neki misle, a naplaćuje nam se osobito lijepo uzgojenim biljkama. (O uzgoju kaktusa i ostalih tustika iz sjemena bit će govora jednom kasnije, u posebnom članku).

Konačno napominjem, da kalamljenjem (cijepljenjem) sporo i slabo rastućih vrsti kaktusa na brzo i bujno rastuće vrsti, možemo ovim slabo rastućim vrstima ubrzati rastenje i razvitak. I otoboljene viseće vrsti kaktusa (Cereus flagelliformis) možemo na isti način učiniti bujnim obilno cvatućim biljkama, koje su svojim, kadšto i na metar dugim, otoboljenim izbojima pravi ures svakoj prostoriji.

Sve su vrsti kaktusa vrlo lijepe. Tko ih ne ubraja među svoje najmilije biljke, taj zaista ne pozna dragocjenog užitka, što nam ga mogu da pružaju kaktusi.

I. Lucha.

Patuljasto voće u vrtu.

Uz urednu kuću i dvorište nema ništa ljepšeg do li potpuno i lijepo uređen vrt. Ne samo da se iz vrta živi, već se uzgojem povrća i cvijeća uzgaja u mladeži estetsko ćuvstvo, nuka se i nenamjerno na rad, koji prija razvitku tijela. Nu kraj vrta, a i u išto prostranijem dvorištu revan će gospodar znati i drvećem pokazati svoj ukus, pa se okoristiti slatkim i hranivim voćem. U ovom pako se još više uživa, kad je vlastitim trudom pribavljeno, nego li u onom voću, što ga kupujemo od drugoga. Napokon: „Svoje voće — kad se hoće".

Hranivost voća mnogo se naglašuje, a i posljednji broj našeg — u istinu „Uzornog Vrtlara" je o tom govorio. Nu da vrtlari što više iskoriste površinu vrta, nije na odmet, ako se ne zaboravi i na voćarstvo. Istina, sve rastline, pa i povrće treba nužno direktnog sunčanog svjetla, pa razrasle, krošnjate i visoke voćke zasjenjuju obrađeno tlo na kojem je povrće. Nu u prostranijem povrtnjaku se nađe okrajnih mjesta, gdje sjena ne pada na povrće. Tako vrt valjano razdijeljen na više glavnih staza obično je ispunjen i grmovitim biljem (ribiz, ogrozd, maline) na onim mjestima, gdje nisu zasađene krasnice (uresno bilje).

Na glavnim obrubima uza staze ne bi smjelo manjkati patuljastog voća. Ovakva stabalca ne idu u vis toliko, da zasjene gredice, na kojima se obrađuje povrće, a dobro njegovana biti će ne samo ures vrta, nego će donašati i korist i to bolju nego spomenuto grmovito bilje. Ta ribiz i maline troše se većinom ljeti. Nu lijepi i zdravi plodovi jesenskih i zimskih jabuka i krušaka osladiti će nas i okrijepiti baš onda, kad većinu dana proboravljamo u sobi. To voće ćemo dobiti i sa patuljaka, što smo ih u vrtu uzgojili, a da pri tom povrću nismo načinili štete.

Pa kako da se dobavimo patuljaka? Dunje (stabla) pa jabuke rajčice ili petrovače opredijelimo kao divljake za podloge. Pokidajmo kraj odraslih stabala za ranog proljeća izbojke, zasadimo ih u rahlo, duboko prekopano tlo kraj glavnih staza. Mladice se lahko ukorjene već prve godine, pa druge, najzad treće već godine jake su podloge za oplemenjivanje, čak na rascjep, pod koru, pa i na pup. — Na „rajčicama" (Paradies-Apfel) oplemenjuju se jabuke, a na dunjama kruške, pa i jabuke. Osobito se lijepi patuljci od krušaka uzgajaju na dunji, jer su dosta niski, a dadu se lijepo svojim granama svijati u oblike uz staze, dapače i uglove na raskršću glavnih staza. Koli je lijepo gledati niske grane sa grančicama napunjenim jesenskim i zimskim plodovima (kruškama). Ne manje mogu se shodno uporabiti uz zidove, ograde, vrtne sjenice, pa kraj pčelinjaka, koji se gradi obično u vrtu.

Patuljaste je voćkice kresanjem ne samo lahko uobličiti, već se bez poteškoća mogu valjano očistiti od mahovine, te raznovrsnih nametnika, koji uništavaju pupove i lišće. Gusjenice se lahko oberu, krvave uši očiste. Ne treba ljestava, da do granja i krajnjih grančica dođeš. Ne treba škara na motki za prikraćivanje grančica i t. d. Pogodno je i lahko obiranje plodova, jer se i najljepši plodovi, koji su najbolji na okrajcima stablovitih voćaka, sabiranjem razbijaju i oštećuju, dok sa patuljastih voćkica se plodovi u pravo vrijeme zrelosti, te bez štete i muke sabiru.

Konačno: od kolike su nam koristi patuljasta stabla pri pčelarenju! To dobro znadu osobito oni pčelari, koji radi povećavanja broja svojih pčelaca moraju

Epiphyllum truncatum (t. zv. lisnati kaktus) grmoliki oblik.

skidati rojeve, pa se ne moraju verati na visoke voćke. Već sama obična dunja, koja znade izrasti i više no polustablašica, za takove je slučajeve (rojenje) podesnija, a kamo li ne patuljci i polupatuljci u vrtu i njegovim okrajcima.

Sadimo dakle navedene divljake, na kojima ćemo oplemenjenim uzgajati patuljasto voće, pa ćemo još bolje upotpuniti vrijednost naših vrtova.

J. Bobinac, um. r. uč.

Bolesti vrtnog bilja.

Piše: Dr. Vladimir Škorić.

IV. Bolesti hrena.

(Sa slikom.)

Od naročitog značenja za hren je samo jedno obolenje, koje imademo prilike često motriti na repi i mnogim divljim krstašicama, a uzrok mu je gljiva poznata pod imenom

Albugo (Cystopus) candida (Pers) Kize.

Obilno je u nas raširena na divljim krstašicama kao rusomači i gorušici, no često sam je nalazio na lišću hrena. Pojavljuje se u obliku žućkasto bijelih mjehurića na lišću (Sl. 1.) i bijelih nabreklina na stabljici, a veoma napadno izobliči same cvjetove. Cvjetovi umjesto da se normalno razviju, to njihove latice znatno odebljaju i pozelene, no također prašnici i tučak, koji bivaju osim toga još i vrlo raznoliko isprevijani.

Spomenuti žućkasto bijeli mjehurići sastoje se od brojnih konidiofora gljive (Sl. 3.), a na njima nastaju trusovi (konidije). Pucanjem kožice napadnutih dijelova, pod kojom su se razvile konidije, postaju ove slobodne, te ih vjetar na daleko raznosi. Padnu li pri tom na podesnu bilinu (na pr. hren), to započinje njihov dalji razvitak time, da se sadržina pojedine konidije razdijeli u veći broj dijelova, koji se svaki za se zaokruži i naskoro izlaze iz ovoja konidije (Sl. 2.) pomoću malih trepuljaka, koji im i kasnije služe za gibanje u kapljicama rose ili kiše, koje se nalaze na lišću napadane biline. Ta pomična tijelca zovemo bluđelicama (zoosporama), te se ove pomiču svojim trepuljcima neko vrijeme površinom biline, dok ne naiđu na otvore u bilinskoj koži, zvane puči, te se tu smire, prokliju i prodru u nutrinu biline (Sl. 4.) i tako ponovno uzrokuju već prije opisane tvorbe. Taj životni proces potraje tokom ljeta, no s nastupom zime postaje nemoguć život gljive u obliku spomenutih organa, jer oni ne podnose velike hladnoće i ugibaju.

Njihovim ugibanjem nestalo bi i same gljive, da si nije na drugi način osigurala svoj opstanak tvorbom debelostjenih trajnih spora (oospora), koje nastaju dublje u nutrini zaražene biline. Preko zime miruje trajna spora, a u proljeće raspadne se njena sadržina u veći broj bluđelica, koje u mjehuru izlaze iz trajne spore (Sl. 5.), postanu slobodne, te mogu ponovno zaraziti mlade biline. — Napadajem lišće se suši dosta brzo, a cvjetovi ostaju neplodni, te je prema tomu šteta dvostruka, jer sama bilina zaostane u razvoju, a ne možemo od nje dobivati ni sjemena. — Budući ova gljiva živi na znatnom broju divljeg bilja, to je za zaštitu korisnog bilja potrebno, da ovo počupamo i spalimo, te tako u velikoj mjeri uništimo gljivu.

(Nastavit će se).

Epiphyllum truncatum (t. zv. lisnati kaktus) stablasti oblik.

Klijalište.

(Sa slikom.)

Mora li u svakom vrtu biti klijalište? — Na ovo pitanje evo brza odgovora: Ne mora. I bez klijališta imade u nas mnogo vrtova, koji ljeti obiluju zelenilom i raznobojnim cvijećem. Pogotovo ne će klijalište biti bezuvjetno potrebno onome vrtu, u čijoj se blizini nalazi koji vrtlar od zanata. Lako si je tuj za novac nabaviti valjane, zdrave prijesadnice raznog povrća i cvijeća. — Pa ipak, nema tako malenog kućnog vrtića, u koji ne bi pristalo ma i posve maleno klijalište. Ono će dobro doći svakome, tko želi da iz svog vrta izbije što veću korist. Prijesadnice, koje smo sami u klijalištu uzgojili, uvijek su nam nekud milije, jer one su plod našeg truda, pa ćemo im i kasnije uvijek više pomnje priklanjati. — U klijalištu osim toga možemo neke vrste povrća i cvijeća uzgojiti i u ono doba godine, kad na otvorenom vrtu nema nikakove vegetacije. Povrće uzgojeno u klijalištu osobito je nježno i sočno. Konačno ne valja zaboraviti, da uza sve spomenute ko-

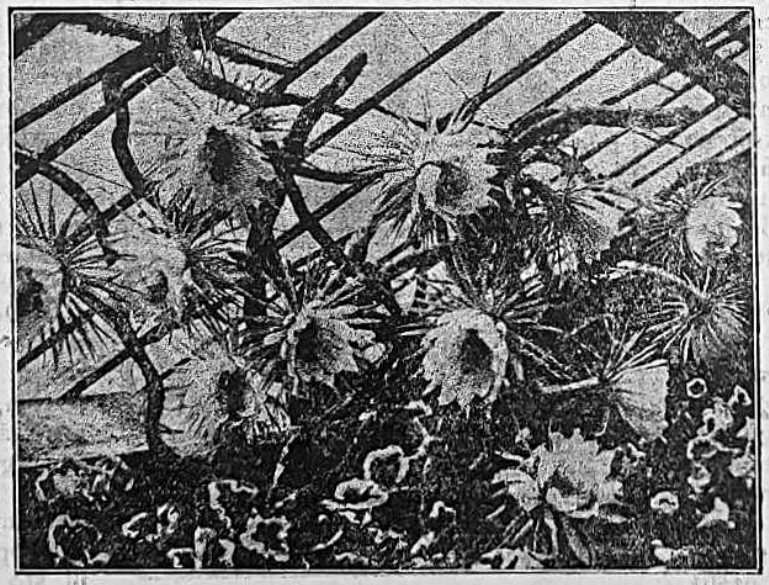

Kaktus Cereus grandiflorus, prozvan „Kraljica noći".

ristí, vrijedi klijalište svakom vrtu i time, što svake godine prošlogodišnju zemlju iz klijališta možemo upotrebiti kao izvrsnu crnicu za razno povrće na otvorenom vrtu ili pak za biljke lončanice. Već po ovome, što rekosmo lako će svatko odlučiti, hoće li ili ne će da si udesi klijalište. Pa evo odmah i kratkog naputka, kako će si svatko moći da načini prikladno i jeftino klijalište. — Obično će se naći kakvi stari nerabljeni prozori, pa ako ih već imamo, upotrebit ćemo ih za klijališne prozore. Jer svako klijalište treba da je dobro pokriveno, da ni otkud ne može do usjeva u klijalištu ulaziti izvanjska studen. Prozorima t. j. staklom pokrivamo klijalište stoga, jer biljke u klijalištu trebaju svjetla. Prema veličini prozora ravnat će se onda i veličina cijelog klijališta. Treba dakle prema veličini prozora naći zgodne, dosta debele daske ili kakove grede (balvane). Od njih sačinimo okvir klijališta, u koji će ovi prozori tako točno pristajati, da niti uzduh niti voda za kišna vremena ne će moći probijati između prozora i okvira u klijalište, a isto tako niti kroz spojnice na bridovima okvira. Da biljke u klijalištu budu što više osvjetljene od sunca, položit ćemo klijalište na vrtu tako, da prozori budu ponešto prema jugu (podnevu) nagnuti. Za to je dobro i sam okvir sačiniti tako, da mu je jedna od duljih stranica (i to ona koja će biti spram sjevera) nešto viša. Za 1 m. široko klijalište dosta će biti, ako sjeverna strana klijališnog okvira bude 7—8 cm viša od južne.

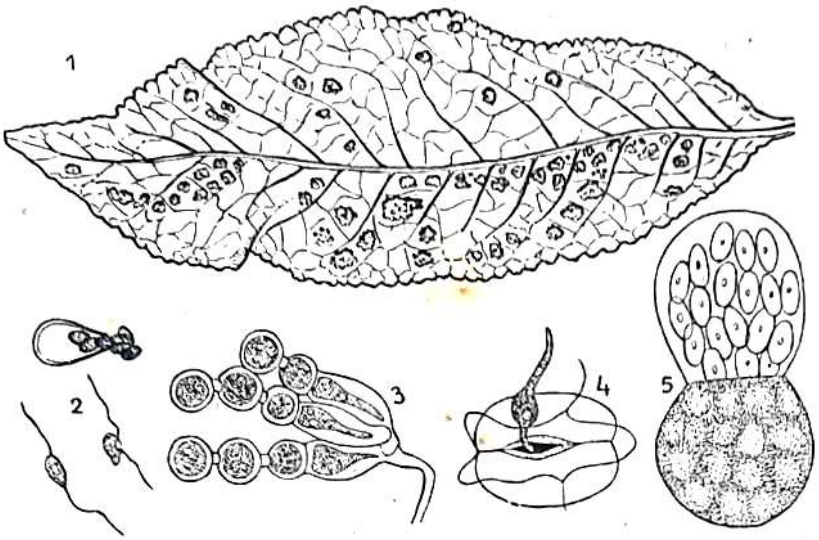

ALBUGO CANDIDA: 1. Zaraženi list hrena sa skupinama konidiofora. 2. Izlaženje bluđelice iz konidije i pojedine bluđelice sa trepuljcima. 3. Konidiofor. 4. Klijanje bluđelice i prodiranje kroz puč. 5. Klijanje trajne spore i tvorba bluđelica. (2—5 jako povećano).

Kad smo zgotovili okvir položimo ga na određeno sunčano a od sjevera po mogućnosti zaštićeno mjesto, pa tada prema veličini okvira iskopamo jamu. Dubljina ove klijališne jame ne da se općenito odrediti. Svakako će biti oko 30—40—60 ili više cm duboka. U tu jamu naslagat ćemo i prilično čvrsto, jednolično nabiti životinjski (obično uzimljemo konjski) gnoj, koji će se rastvarati (trunuti) i time razvijati toplinu potrebnu za ugrijavanje klijališta. Prema debljini naslage gnoja bit će klijalište vrlo toplo, toplo ili tek mlačno. A čim deblja naslaga gnoja, tim dublja će morati biti i jama. I o vrsti gnoja ovisi dubljina jame. Konjski pa ovčji gnoj rastvara se naglije i razvija više topline nego goveđi a pogotovo svinjski gnoj. Nemamo li dovoljno raspoloživog konjskog gnoja, možemo uzeti smjesu konjskog i goveđeg ili svinjskog gnoja, pa će u tom slučaju trebati nešto malo dublja jama, nego li onda, kad rabimo samo konjski ili ovčji gnoj. Treba spomenuti, da punjenje klijališne jame iziskuje izvjesnu spretnost i vještinu. Nikako ne valja oveće količine gnoja jednostavno bacati u jamu, nego stajskim vilama (rogljama) uvijek uzimati po manju količinu gnoja, pa ju onda posve rahlo rastresti u klijalište. Prije punjenja treba na dno klijališne jame staviti tanju naslagu suhog listinca, a preporuča se uopće listinac miješati sa gnojem, jer takova smjesa daje najjednoličniju toplinu. Kad smo jamu do polovice napunili, tada treba učvrstiti okvir i pokriti klijalište prozorima, da se što bolje ugrije. Za 3—4 dana treba gnoj ponešto nabiti, a onda na nj jednolično razastrijeti par centimetara debelu naslagu zrelog goveđeg gnoja, na koju tek dolazi naslaga klijališne zemlje, debela oko 20—25 cm.

Osobito je važno, kakovu zemlju uzimamo za klijalište. Najbolja je zemlja koja je nastala u klijalištu iz konjskog gnoja, kad ovaj potpuno strune i pretvori se u posve prhlu tamnu masu, sličnu šumskoj crnici. Ovakovu klijališnu zemlju treba očistiti od svju tvari koje još nisu posve strunule, a onda joj primiješati od prilike jednu petinu ne presitnog riječnog pijeska. — Tko si klijalište po prvi put slaže, a ne može nabaviti ovakove zemlje, neka upotrebi laganu, dovoljno pjeskovitu vrtnu zemlju pomiješanu sa posve strulim kompostom. Svakako treba da je zemlja rahla, lagana ali da obiluje biljnim hranivima. Umjetna (mineralna) gnojiva, kolikogod nam na otvorenom zemljištu mogu da mnogo koriste, ne spadaju nikako u klijalište. — Kad smo klijalište posve udesili, ne valja odmah sijati. Treba ga kroz nekoliko dana češće zračiti, da se izrače mnogi jetki plinovi, što se isprva iz gnoja razvijaju. Kod udešavanja klijališta treba paziti i na to, da razmak od površine zemlje u klijalištu pa do klijališnih prozora ne bude manji od kojih 15—18 cm. Stoje li biljke preblizu klijališnom prozoru, nisu dovoljno zaštićene od izvanje studeni, dok se za sunčana vremena odviše ugriju.

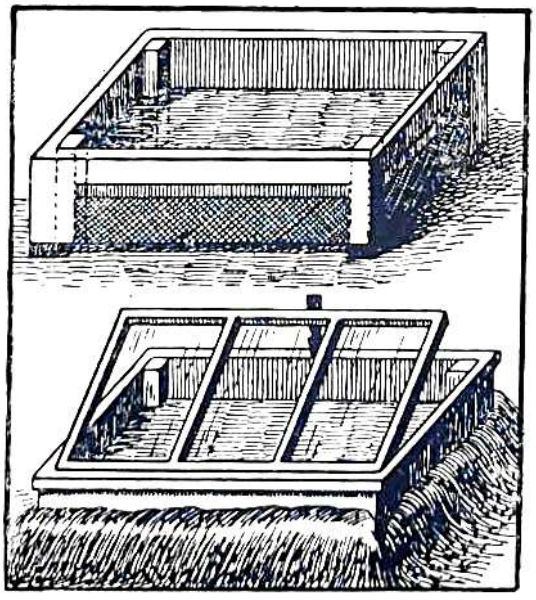

Klijalište. (Gore okvir bez prozora).

Dešava se, da se gnoj u klijalištu nikako ne počinje rastvarati ni ugrijavati. Uzrok je obično u tom, što je gnoj ili presuh ili prevlažan. U prvom slučaju možemo ga politi sa nešto malo vruće vode, dok ćemo prevlažan gnoj potaknuti na rastvaranje, ako u nj ukopamo užarenu ciglu (opeku) ili što slična. Preporuča se međutim, da se još prije samog

punjenja ostavi svježi konjski gnoj par dana na rpi, dok se počne rastvarati a rastvorba će se onda ubrzo nastaviti i u klijalištu. D. R.

Poljsko i šumsko cvijeće u sobi.

(Sa 3 slike.)

Obično i dobro nam poznato prvo proljetno cvijeće kao visibaba (Galanthus nivalis), drijemovac (Leucoium vernum) pa procjepak (Scylla bifolia) i slično bilje mili su nam vijesnici ranog proljeća u slobodnoj otvorenoj prirodi. Ne manje veselit će nas oni i u našim sobama, gdje ih možemo lako imati.

Treba jednostavno cio grumen zemlje oko korijenja ovog bilja presaditi u dobro drenirani cvjetni lonac ili kakov sandučić, pa to ponajprije staviti na ponešto zaštićeno hladnije mjesto, a poslije u ne pretoplu sobu među prozore. — Ako smo to sve učinili prije cvatnje, i ako smo u pojedinu cvjetnu posudu presadili po nekoliko biljki, imat ćemo naskoro lijepe, bujno cvatuće biljke lončanice.

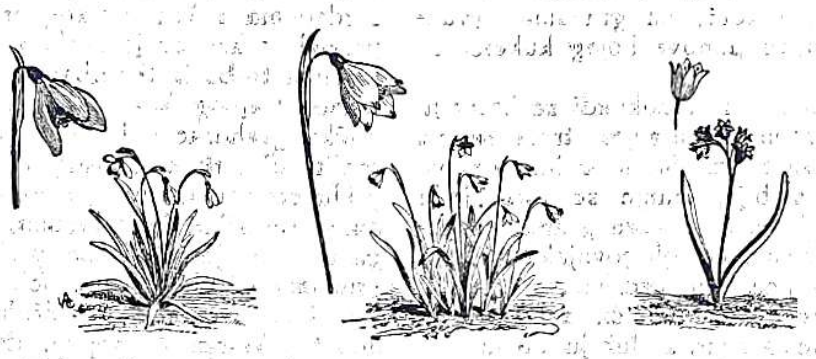

Visibaba. (Galanthus nivalis.) Drijemovac. (Leucoium vernum.) Procjepak. (Scylla bifolia.)

I mnogo drugo, kasnije proljetno kao i ljetno cvijeće možemo na spomenuti način iz polja ili šume prenijeti u naše domove, da mu se uzmognemo diviti i onda, kad nam vremenske nepogode spriječuju šetnju u prirodu.

Sjetva povrća u klijalištu.

(Sa 2 slike.)

Već u mjesecu veljači (februaru), pa i prije, možemo u toplom klijalištu obaviti prvu sjetvu ranog povrća. Sijati možemo omaške t. j. rukom posipati sjeme tako, da pojedine sjemenke padnu najednako razdaleko. Za takvu sjetvu treba izvjesne vještine, koja mnogom početniku manjka. S toga je bolje sijati u redove. Ovakova redomična sjetva obavlja se nešto sporije, ali je njezin uspjeh tim sigurniji. Ima za redomičnu sjetvu i posebnih sprava i strojeva (sijačica), no u običnom omanjem klijalištu nisu takve sprave uporabive. Jedina spravica, koja nam kod redomične sjetve u klijalištu treba, jest ravan prutić (štap) koji si lako napravimo. Tim prutićem utisnemo u zemlji žljebiće, u koje onda rukom polažemo sjeme tako, da pojedine sjemenke budu najednako razdaleko. Ovako zasijani žljebići pokriju se onda zemljom i sjetva je svršena. Kod ovakve redomične sjetve treba dakako paziti i na dubljinu žljebića.

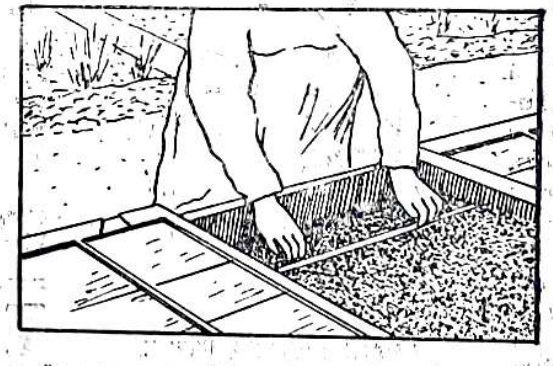

Žljebiće za sjetvu načinimo tako, da prutić ovako pritisnemo u tlo.

Za krupnije sjemenke treba da je žljebić nešto dublji za sitnije plići. Sjeme, koje leži preduboko u zemlji, teško će i li ne će uopće nikako proklijati. No i ono sjeme, koje leži preplitko, ne će imati potrebnih uslova, da proklije. Kao pravilo vrijedi, da svaka sjemenka mora biti pokrita slojem zemlje, koji ne smije biti deblji od dvostruke debljine same sjemenke. Prema debljini sjemena treba dakle udesiti dubljinu žljebića kod redomične sjetve u klijalištu.

Razmak pojedinih redova ravna se prema veličini biljaka, koje će se iz sjemena razviti i ostati tamo do pikiranja t. j. do prvog presađenja na nešto veći razmak bilo u klijalište bilo na otvorenu gredicu. Pikirat ćemo onda kad biljčice razviju 3—5 listića. Biljke dakle treba da imadu dovoljno prostora za svoj razvitak i do samog pikiranja. S toga je najbolje, ako se već sjetva u klijalište obavi tako, da redovi budu razmaknuti kod sitnijeg sjemenja do 5 cm, a kod krupnijeg do 8 ili više cm. Uz takov razmak svaka će biljčica imati u tlu dosta mjesta za svoj razvitak, a prorijeđivanje biljaka, plijevljenje korova, rahlenje tla i druge radnje oko usjeva u klijalištu laglje ćemo moći obavljati. Zasijano sjeme normalno će klijati samo onda, ako ima i dovoljno topline i vlage. U toplom klijalištu biti će topline dosta, no za vlagu treba nam se trajno brinuti zalijevanjem usjeva, pri čemu treba paziti, da zalijevamo ponešto mlačnom vodom, nipošto odviše studenom. Zemlju nakon sjetve treba ponešto pritisnuti tako, da svaka pojedina sjemenka bude zemljom oklopljena, jer će tada sjemenka normalno primati vlagu od vlažne zemlje. Gdješto je običaj da sjeme još prije sjetve naklije. U tu svrhu metne se sjeme na vlažnu vunenu krpu i isto takvom vlažnom krpom pokrije, pa se drži gdjegod blizu tople peći. Kad izbiju klice, sije se naklijalo sjeme kao i svako drugo sjeme. Klice dakako ne smiju biti preduge; najviše koji milimetar.

Kod sjetve povrtnog sjemena u klijalište često se dogodi, te nam nešto od pripravljenog sjemena preostane. Da i ovo sjeme tobože bude od koristi, istrese ga odviše štedljivi početnik između već zasijanog usjeva. Ovo nije štednja. Ako se preostalo sjeme ne da spremiti za dogodišnju sjetvu, tad ga je bolje baciti u vatru, nego li prekomjerno gusto zasijati. Pregust usjev donijet će nam tim manje koristi, čim gustiji je, jer pojedine biljke ostat će slabunjave, prenježne, pa od njih teško da će se što valjana i nakon pikiranja razviti.

Pretplaćujte se na „UZORNI VRTLAR“

Gospodari, štedite ptice!

(Sa slikom.)

Piše prof. Dr. August Langhoffer.

Svi mi znamo, da se mnoge ptice hrane isključivo, ili pretežno, ili bar zgodimice i kukcima, među kojima ima mnogo štetočinja. Naši bi gospodari trebali stoga više pažnje posvetiti tim naravnim i jeftinim svojim pomagačima, čuvati njihova gnijezda, a za ljute zime i pomoći im kad tad sa šakom zrnja. — Pogledajte samo sada zimi svakojake naše sjenice, onu crnu i zelenkasto žutu, onu crnu i smeđasto-sivu, onu dugorepu, kako neumorno skakuću po voćkama, marljivo „inšpiciraju" svako stablo, vješto se okreću na sve strane, da nađu u pukotini kore, na granama i grančicama, u spletenom lišću, uz pupove kojeg kukčića za nezasitni im želudac.

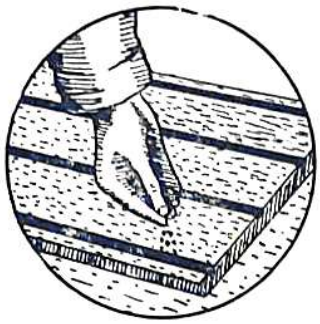

Sjetva u žljebiće.

Za svaki se rad troši sila a nadoknadi se hranom. I živahne sjenice neumornim skakutanjem troše snagu, pa trebaju dosta hrane. Ljeti ima hrane obilno na sve strane, ali zimi je košta slabija, manje se bira, jedu sjenice jaja leptirova, položena na koru grane, raskopaju zimske zapredke gusjenica glogovnjaka i zlatokraja, pojedu sočne kukuljice koje prezime.

I druge pjevice: crvendaći, palčići, zebe i slič., koje nas nisu ostavile preko zime zaslužuju da ih štedimo, da ih sa kojom šakom sjemenja za stroge zime namamimo u naše vrtove. Bit će nam oni vjerni i korisni pomagači. I dosadni vrapci, ako i vole zrnje, unište ipak i mnogo kukaca.

Mnoge su ptice korisne time što se hrane kukcima. Vuga jede skoro same kornjaše i gusjenice leptirove, čvorak pojede mnogo kornjaša dok dočeka slasne bobulje grožđa, šojka jede često kornjaše, rusi svračak jede pretežno kornjaše, kukavica jede skoro same gusjenice leptira, kad ih ima mnogo. Dosta kukaca pojedu svrake i vrane.

Mnoge ptice grabilice a i druge ptice tamane kukce. U Češkoj su opazili jedne godine, kada je bilo mnogo hrušteva, da naokolo jezera sa mnogo galebova, sela u 4—6 km udaljenosti od jezera nisu se tužila na hrušteve, dok su u udaljenijim selima hrušteви voćke do gola obrstili.

Kolika može biti korist od ptica, neka svjedoči ovaj primjer. Zna se za slučaj, da su 3 močvarne, 1 jelova sjenica i 2 kraljića pojeli u 100 minuta 600 gusjenica. Iz ovog jednog slučaja možemo zaključivati, koliko pojede obitelj sjenica na dan a po gotovo kroz više mjeseci.

Bira se u hrani, kad se može, a u nuždi jedu se jaja, gusjenice, kukuljice leptira, jedu se ušenjaci, jedu se kornjaši ne samo sitni, nego i hruštevi, vidi se male ptice pjevice, kako izdube hrušta, da mu mekač pojedu. Gdje je bilo mnogo hrušteva, može biti mnogo i njihovih ličinaka, masnih grčica, što ih vrane rado pojedu kod preoravanja. Ako se računa na četvorni metar po jedna, dalo bi to na 250 ha 2,500.000 grčica. - Valja štediti ptice, koje jedu kukce, osobito ptice pjevice. Mnogi od tih naših pomagača otputovali su preko zime na topliji jug. Vratit će se k nama u proljeće, kao što lastavica, kukavica i dr. One, koje su i zimi kod nas ostale, treba da u teškoj zimskoj oskudici potpomognemo hranom i zakloništem, neka osjete našu zahvalnost.

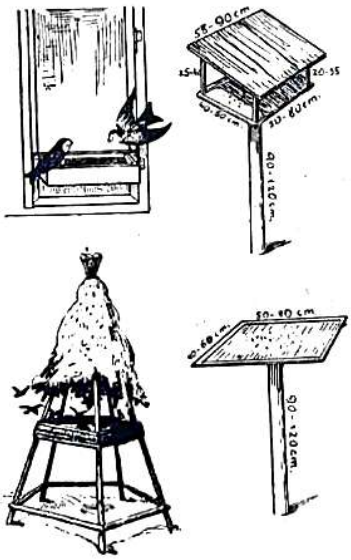

HRANILNICE ZA PTICE.
Gore lijevo: hranilnica pred prozorom stana.

Popravljanje vrtnog tla.

Stoji u našoj moći da valjanim učinimo svako nepodesno vrtno tlo, bilo da je takvo tlo odviše zakorovljeno ili preteško, nepropusno i odviše zbijeno ili pak prelako, odviše pjeskovito i odviše propusno. Korov treba uništavati svim sredstvima i kod svakog prekapanja tla, no naročito prigodom kasnog jesenskog, zimskog i proljetnog prekapanja treba iz tla izbacivati korijenje i druge ostatke raznog trajnog korova kao na pr. pirike, strička, maslačka, grahorke i dr. Sav ovako izbačeni korov treba spaliti ili pak kompostirati tako, da posve istrune u prhlu crničnu masu. — Preteško i odviše zbito, nepropusno tlo učinit ćemo lagljim, rahlijim i propusnijim, ako ga u kasnu jesen ili zimi prekopamo i onako u grubim grudama izložimo smrzavici I gnojidba na po strulim konjskim, ovčijim ili i običnim stajskim gnojem, kao i dodatak komposta, vapna, drvene piljevine ili pepela, učinit će ovakovo tlo rahlijim. — Prelako, odviše pjeskovito tlo treba miješati sa težim, zbijenijim ilovastim ili glinastim tlom, strulim stajskim gnojem ili strulim kompostom, pa blatom sa cesta, muljem iz graba i sličnim tvarima. — Sav ovaj posao najbolje se dade posvršavati zimi, dok nema na tlu bilja. Uložen trud i trošak vazda će nam se naplatiti obilnijim prirodom.

Rana sjetva povrtnice.

Razne rane vrsti povrtnice možemo u ne pretoplo klijalište sijati već sada, u siječnju. Kasnije od ožujka (marta) pa sve do jeseni sijemo povrtnicu na otvorenom vrtnom, valjanom i dovoljno rahlom tlu.

Sjeme ne smije da u zemlji leži dublje od 1½ do najviše 2 cm. Sjetva neka nije pregusta; biljka do biljke ne smije biti bliže od 3—6 cm, prema veličini vrste. Na četvorni metar treba 2 3 grama sjemena. Sijati možemo omaške ili u redove. — Usjev treba obilno vodom zalijevati, da se biljke što brže razvijaju, jer su takove sočnije.

Povrtnica ne podnaša svježeg gnojenja, no prijat će joj slabo gnojenje posve zrelim kompostom. Najbolje ipak uspijeva na rahlom tlu, koje je bilo gnojeno za prošlogodišnji usjev.

Kod izbora vrsti za ranu sjetvu preporuča se izabrati povrtnice sa kratkim lišćem, jer takove rastu brže.

Još danas!

nastojati ću na svaki način, da se pretplatim na „Uzorni Vrtlar"!

Gnoj od peradi.

Gnoj od peradi pun je vrijednih gnojivih sastojina, jer sadrži osobito mnogo dušičnih i fosfornih spojeva. Najbolji je gnoj od golubova, a iza njega odmah gnoj od kokoši, koji je kao gnojivo vrijedniji od svakog stajskog gnoja.

Ima ljudi, koji misle, da se taj gnoj ne isplati sakupljati zbog premalih količina, koje se kod manjeg broja živadi mogu sakupiti, jer živad danju obilazi po cijelom dvorištu, gdje ostavlja velik dio svojih izmetina. Treba međutim znati, da svaka pojedina kokoš i noću, za ono 12-14 sati boravka u kokošinjcu, ostavlja tamo oko 30 grama svojih izmetina, što čini godišnje oko 10 kilograma. Tko dakle drži dvadesetak kokoši, sakupit će tijekom godine preko 2 metrička centa (200 kg) ovog izvrsnog guoja, a to će uz kompost dostajati za gnojenje ne baš posve malog kućnog vrta.

Za što zgodnije sabiranje gnoja dobro je u kokošinjcu, ispod priječki na kojima živad sjedi, smjestiti dovoljno široke daske, na koje će padati izmetine, odakle ih od vremena do vremena lako odstranimo. Svakih 4—5 dana ili češće treba sabrani svježi gnoj posuti sa nešto obične sadre (gipsa), čime će se vezati važna ali lako hlapiva dušična sastojina gnoja, amonijak. Do uporabe možemo svu sakupljenu zalihu ovog gnoja spremati u kakove sanduke ili badnjeve. Prije samog gnojenja pomiješamo ga sa nešto drvenog pepela, koji obiluje kalijem, pa onda ovakova smjesa sadrži sva tri najvažnija bilinska gnojiva, dušik, fosfor i kalij, te se može izvrsno upotrebiti za gnojenje povrtnjaka kao i ostalih dijelova vrta.

Još laglje i potpunije dade se sabrati gnoj od živadi tamo, gdje se živad drži cijeli dan u posebnim ograđenim dvorištima za živad (živadarnicima). Tuj tijekom godine zemlja upije mnogo tih izmetina. Dobro je i u tim živadarnicima kadšto posuti zemlju sadrom, a onda od vremena do vremena ovršni sloj zemlje ostrugati i zbacati na rpu, na koju se zbaca i sav gnoj sakupljen u samom kokošinjcu, pa listinac i iglice od crnogoričnog drveća i slične tvari. Svemu treba primiješati još i pepela, pa onda postupati kao kod pripreme komposta. Tako ćemo doći do izvrsnog komposta, vrijednijeg i od samog stajskog gnoja.

Kako ćemo sijati ranu salatu?

Razne vrsti rane salate sijemo već sada i to u sandućiće ili slične kakove posudice sa dobrom klijališnom zemljom. Sjetva ne smije biti pregusta. Mlade biljčice pikiramo, čim razviju 3—4 listića, opet u posudice ili sandučiće, a tek, kad se dovoljno razviju, u klijalište.

Posudice sa usjevom možemo staviti u klijalište ili ih držati u ponešto toploj sobi uz prozor.

Jednostavni kunićnjaci.

(Sa 2 slike).

Veća gojilišta kunića grade zidane kunićnjake (staje za kuniće), no za mala gojilišta u malom kućanstvu i uz omanji kućni vrt nastojat ćemo, da si udesimo što jeftinije a uza to ipak i što prikladnije kunićnjake.

U svakom takvom kunićnjaku treba da bude dovoljno pojednačnih, odijeljenih ćelijica, u kojima ćemo moći osamiti pojedine rasplodne ženke ili mužjake, da ne dođe do parenja mimo naših gojidbenih ciljeva. Za izgradnju ovakovih ćelijica dobro će nam poslužiti oveći drveni sanduci. Tko je toliko spretan, da ovakove sanduke sam preudesi, doći će do najjeftinijih kunićnjaka. — Pri tome treba znati, da ćelijice moraju biti tolike, da bude površina poda u pojedinoj ćeliji oko 1 četvor. metar, jer toliko prostora treba odrasao, velik kunić ili kunica. — Kao što se vidi na slici, pojedina ćelijica ima u glavnom oblik sanduka, kojemu su strop, začelje i strane složene od nagusto zbijenih dasaka. Pod je sačinjen također od dasaka, koje su ali složene tako, da između pojedinih dasaka ostaje šuplji razmak od ½ do 1 cm. Ovo je potrebno, da pod ostane uvijek dovoljno suh. Opisana ćelijica stoji na podnošku, iz kojeg se može čvrsti pod lako izvući, kao što se na slici vidi. Vlaga od mokrenja (a dijelom i izmetine) pada na ovaj donji čvrsti limeni ili drveni, ponešto koso smješteni pod, sa kojeg se prema potrebi lako očisti.

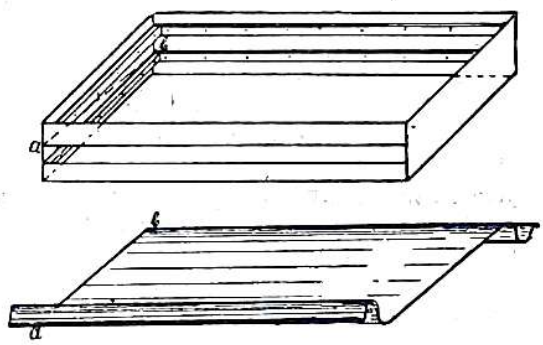

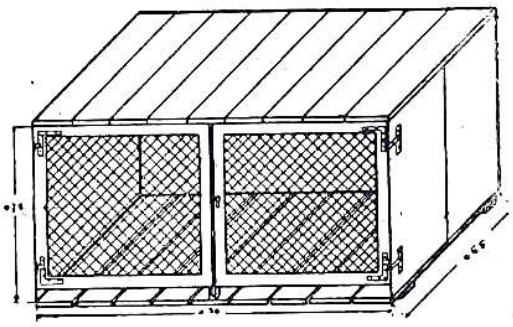

KUNIĆNJAK: Podnožak i (dolje) limeni pod. — Kunićnjak s prednje strane.

Na pročelju ćelijice udešena su dvokrilna (mogu biti i jednokrilna) vratašca od žičnog pletera.

Čitava ovako udešena ćelijica treba da je od dovoljno čvrstih dasaka, a sve pukotine između dasaka treba dobro začepiti, jer propuh kunićima nikako ne prija. Da nam kunići drvene stijenke glodanjem ne unište, treba sve drvene česti u unutrašnjosti ćelijice dvaput obojadisati kakovom bojom, kojoj primiješamo na četvrtinu lanenog i tri četvrtine terpentinskog ulja. Da ipak kunići imadu što glodati, treba im češće u ćelijicu metnuti komad kakovog sirovog drva sa korom (lipovog, kruškovog, jabučnog, šljivovog ili sličnog).

Na zgodnom mjestu u ovakovoj ćelijici preporuča se udesiti što zgodniji uređaj za hranidbu kunića. Za raznu zelenu, ukiseljenu i suhu hranu načinit ćemo od žice ili žičnog pletera jasle (ljestvice), koje treba smjestiti tako, da kunić u njih ne može ući, nego tek da iz njih hranu čupka, kao što to čini i stoka u staji

Osobito je svrsishodno, ako se ove jasle mogu izvana puniti, bez da vrata ćelijice otvaramo. Za raznu

tekuću, kašastu i sličnu hranu te za vodu, treba u ćelijicu smjestiti zemljane ili kamene posude, koje valja dobro pričvrstiti. Dobro nam u tu svrhu mogu poslužiti obični izdubljeni pećnjaci.

Ćelijice treba drvenom pregradom pregraditi tako, da manji, prema vratima valjano zaklonjeni, odio može služiti kunićima za spavanje odnosno gnijezdenje. — Opisane ćelijice dadu se zgodno jedna nad drugu smjestiti, čime se vrlo dobro dade izrabiti prostor. Ovako si možemo udesiti jednostavni i jeftini kunićnjak u kakvoj nadkrovljenoj prostoriji, kao na pr. staji, drvarnici, suši ili slič. Nešto više troška imat ćemo sa uređenjem posebnih kunićnjaka, koje možemo jednako od pojedinih ćelijica složiti, a onda ih natkroviti zajedničkim krovom, pa dovoljno učvrstiti i zaštititi proti vjetru, kiši i studeni posebnim drvenim vratima.

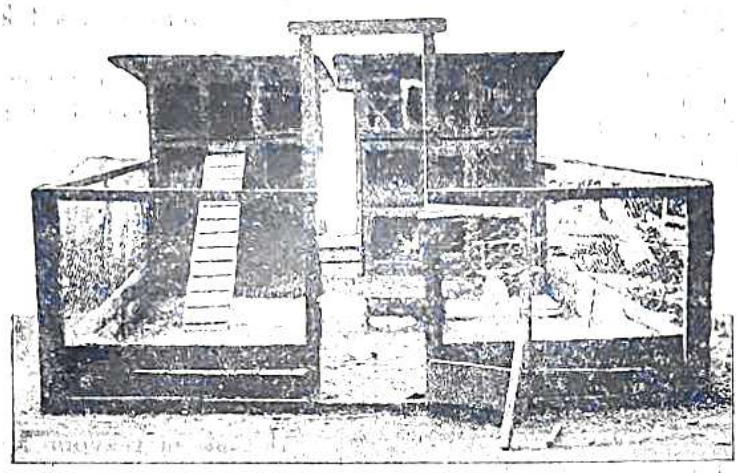

Kunićnjaci sa tri sprata ćelijica.

Pčela medarica.

(Sa 3 slike.)

Piše prof. Dr. Aug. Langhoffer.

Pčela medarica (Apis mellifica) članica je velike obitelji pčela (Apidae), u koju se broje i bumbari i različite pčele samotarke, svega oko 10.000 vrsti. Daljnja rodbina pčele, medarice jesu uopće svi opnokrilci (Hymenoptera) kamo spadaju ose, razni mravi i slični kukci.

Pčela medarica živi u trajnoj zadruzi, koju nazvasmo pčelac. U takvoj zadruzi samo je jedna spolno razvita ženka, a to je matica (ili kraljica), dok su ostale pčele radilice također ženke ali spolno nerazvite. Ljeti boravi u zadruzi i koja stotina mužjaka, trutova.

Općenito su si sva tri spomenuta oblika slična, ali prema posebnoj svojoj zadaći oni se u koječemu i razlikuju.

Svima je tijelo složeno od kolutića, koji su se sabrali u 3 skupine: glavu, oprsje i zadak. Na glavi su člankovita ticala, tri jednostavne očice i dva mrežasta oka te čeljusnice sa rilcem. Oprsje sastoji od 3 kolutića a svaki nosi po par nogu, dok su odozgora na drugom i trećem kolutiću 2 para krila. Zadak je kod truta sastavljen od 7, kod matice i radilice od 6 kolutića, te se završava sa leglicom i žalcem. Trut nema žalca.

Matica je 14½ — 18 mm. duga i 240—300 miligr. teška. U boji se slaže sa radilicom; zadak joj je međutim nešto dulji, a noge svjetlije, žućkastije. Matica je majka pčelca, jer samo ona leže jajašca, iz kojih se razviju sva tri oblika: matice, radilice i trutovi. Dnevno može da snese 300—3.000 (neki vele da čak i 4.500) jajašaca, godišnje oko 150.000, a za vrijeme cijelog svog života kroz 3—4 godine do pol milijuna jajašaca. Svojim žalcem posluži se samo u skrajnjoj potrebi. Matica se razvije iz jajeta najbrže, za 16—17 dana, treba da se najdulje tri tjedna nakon izlaska iz matičnjaka oplodi, jer inače ostane neoplođena, a ako ipak leže jaja, budu iz njih sami trutovi. Takovu maticu zovemo matica trutovnjača.

Trut je dug 15 do 16 mm., težak 250 do 320 miligr., a razvije se iz neoplođenih jajašaca za 24 dana. On treba na dan trostruko više hrane nego radilica. Zadaća mu je da oplodi maticu, a za to je sposoban već 2—3 tjedna nakon što je izišao iz stanice. Živi samo 4—6 tjedana. U njega su mrežaste oči najviše izbuljene. Nema žalca.

Radilica je duga samo 12—13 mm, a teška 100—110 miligr. Razvije se iz jajašca sa 21 dan. Ona živi za vrijeme dobre paše samo oko 6 tjedana, a one, koje su se s jeseni izlegle, živu preko cijele zime. Radilica obavlja sve poslove u košnici i izvan nje, a tijelo joj je za taj posao najzgodnije udešeno. U košnici hrani i grije leglo, gradi od voska saće, lijepi pukotine, čisti košnicu. Sve je to posao mladih radilica, dok starije idu na pašu, sabiru iz cvijeća pelud ili cvjetni prašak te medljani sok (nektar), a osim toga straže oko leta košnice. Za sabiranje peluda služe pčeli stražnje njene noge. Pčelinja noga sastoji od ovih česti: kuk, prstenak, stegno, golijen i stopalo. Na izvanjskoj strani golijena je udubina, košarica, u koju pčela zgnjete nakvašeni pelud kao grudicu. Prvi članak stopala, zastopalo, je produžen i raširen, a mnoge štetine na unutarnjoj strani u redove poredane čine keficu, kojom pčela struže sa cvijeta pelud, da ga u košaricu strpa.

Treba da ogledamo još ustroje, kojima pčela radilica srče iz cvijeća nektar i pretvara ga u med.

(Nastavit će se.)

Radni kalendar.

(Siječanj — Januar.)

Siječanj je mjesec mirovanja vegetacije. No u samom tlu zbivaju se mnoge važne promjene. Voda, zrak, pa mirijade sićušnih bakterija i sada izvode neprestane kemijske i fizikalne promjene u sastavu tla. Pa kao što čovjek nakon zdrava sna i odmora osjeća novu snagu i sposobnost za svaki rad i napor, tako će i zemlja za zimskog svog mirovanja i odmora prikupiti i pripremiti mnoštvo hraniva i ostalih neophodno potrebitih uvjeta za život i razvoj vrtnog bilja. — Smrzavica će tlo na površini razdrobiti i razrahliti, pa za to ćemo toj smrzavici izložiti grubo prekopano tlo, da ga ona i nešto dublje razrahli. Tim prekapanjem otvorili smo ulaz zimskoj vlagi u dublje slojeve tla, gdje će se ona nakupiti kao dragocjena zaliha za sušno doba godine.

Osnova za cijelogodišnje vrtne radnje treba da se tijekom ovog mjeseca dovrši, da se uzmogne potrebito sjemenje nabaviti.

Tko kani osnovati klijalište, neka započne sa radnjama, jer u veljači treba da je klijalište gotovo; a tko ima gotovo klijalište, može već da započne sa prvom sjetvom, ako želi što ranijeg povrća. U svim dijelovima vrta naći će se i sada dosta posla.

PČELA MEDARICA.
(Povećano.)

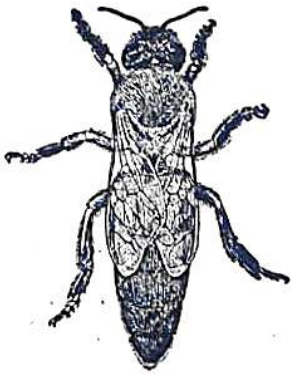
Matica.

Radilica.

Trut.

U voćnjaku, kadgod vrijeme dopusti, nastaviti čišćenje i prorijeđivanje krošanja. Staru, ispucanu koru na deblima očistiti i ovapniti. Zaštititi debla, osobito od mlađih voćaka proti oštećenjima od zečeva. Stare, neplodne voćke, posjeći u koliko to još u jesen ne učinismo. Ako na iskrčenom mjestu kanimo novu mladu voćku zasaditi, ostavljamo nastale jame otvorene do sadnje.

Za kalamljenje trešanja što prije odrezati prikladne plemenke. Od krušaka, jabuka, šljiva te drugih voćaka možemo plemenke i nešto kasnije odrezati. Do kalamljenja treba ove plemenke pohraniti na zasjenjenom mjestu, najbolje uza kakvi zid prema sjeveru, ili u prikladnom podrumu i to tako, da zemljom ili pijeskom budu pokrivene na polovinu svoje duljine. Za žešće smrzavice valja ih još prekriti slamom ili listincem.

Uzimljeno voće u podrumu pregledati, probrati, a podrum za blaga i suha vremena prozračiti.

U povrtnjaku za suhih studenijih dana na prazne gredice navažati gnoj ili kompost, odnosno zalijevati gnojnicom. Za blažih a suhih dana, rigolati odnosno ašoviti, pa prekopano tlo ostavljati u grubim grudama, da ga smrzavica što bolje razrahli.

Tko želi da što ranije bude imao nekojeg povrća, može već tijekom ovog mjeseca u klijalištu ili u sandučićima sijati rane vrsti salate, povrtnice, mrkve i slič. povrća. Uspjeti će pravo samo onda, ako bude dosta svjetlih, sunčanih dana. Upravo zbog pomanjkanja izdašnog svjetla u ovo rano zimsko doba, obavljat ćemo glavnu sjetvu u klijalištima tek kasnije, u slijedećem mjesecu.

Zemlju za klijališta prirediti, a konjski gnoj u pravo vrijeme nabaviti, te ga nekoliko dana prije punenja klijališta složiti u oveće zbijene rpe.

Naći će se sada vremena, da se i kompostište prekopa i zalije gnojnicom.

Uzimljeno povrće u podrumu valja češće pregledati, nagnjilo odstraniti, a zemlju ili pijesak prema potrebi ponešto navlažiti.

U cvjetnjaku za blažeg vremena obrezivati razno ukrasno grmlje i drveće. Pojedine biljke trajnice, koje je smrzavica izdignula iz tla, valjano pritisnuti u zemlju, tlo oko njih ugaziti. I ovdje kao i u povrtnjaku svaku praznu gredicu za povoljna vremena grubo prekopati odnosno kompostom gnojiti. — Za toplijih dana uzimljene ruže prozračiti, a onda ih opet valjano pokriti.

Travnjak gnojiti kompostom ili strulim gnojem.

Sobno bilje tijekom zime pomno njegovati. Osobito oprezno zalijevati, jer suvišak vlage bilju znade sada većma naškoditi, nego li oskudica vlage. Cvjetne lukovice kao sobne biljke silit ćemo sada na cvatnju. — Oleandri i slično bilje, pohranjeno u podrumu, neka ne bude izvrženo odviše velikoj toploti.

U peradnjaku udesiti shodno, da peradi ne bude odviše studeno. Perad ne puštati odviše rano izjutra iz peradnjaka. Vodu za piće ne podavati odviše studenu, ali niti odviše ugrijanu, te ju češće preko dana mijenjati. Skrbiti da i zimi perad imade kojekakve zeljane hrane pa vazda i t. zv. pješčanu kupelj.

Ostale manje domaće životinje kao svinje, kuniće, koze, ovce, također zaštititi od studeni, no uza to staje ipak češće zračiti. Hranidbu udesiti tako, da živina dobiva obroke u točno određeno doba. Zamrznuta hrana i voda može uzrokovati opasne bolesti probavila. Posude za hranu (valove, jasle i slič.) držati u najvećoj čistoći te odstraniti nepotrošene ostatke hrane. Čišćenje dlake i kože kod ovih životinja ne smije se zapustiti. U čistoći treba ih uopće uvijek držati pa skrbiti za valjano nastiranje njihovih ležišta slamom, listincem ili sličnim materijalom.

U pčelinjaku kao i oko pčelaca neka nije odviše buke, koja bi pčele bunila u njihovom zimskom mirovanju. Leto košnice neka je znatno suženo, osobito za lijepih dana, da varavo zimsko sunce ne izmami pčele prerano napolje. Leto ipak ne smije biti posve zatvoreno, jer pčele trebaju zraka. Košnice neka su valjano proti studeni zaštićene. Ako je nužna umjetna hranidba pčela, valja se točno držati uputa iskusnih pčelara. Najmanji propust ili nemarnost ljuto se osvećuje.

Pitanja i odgovori.

Gđa. Anka Orešković, — Donji Lapac. — Cipresa je crnogorica južnih krajeva, no prezimit će posve dobro i u našim krajevima, osobito ako je na ponešto od sjevera zaklonjenom mjestu. Prija joj snažno, hranivo, dosta vapnenasto tlo.

Na drugo pitanje naći ćete iscrpiviji odgovor u 2. ili 3. broju lista.

G. A. Ocedić, — Bitolj. — Na Vašu pošiljku i upit odgovorili smo Vam još ljetos izravno. Budući da bi naš odgovor mogao biti od interesa i za ostale čitatelje našeg lista, odgovaramo Vam i ovdje.

Poslali ste nam u bočici sa žestom nekoliko „crvića," nametnika na Vašem ranom kupusu, koji su mu uništavali korijen. Ustanovljeno je, da su to bile ličinke vrtne mušice. (Bibio) koja se javlja od aprila do juna. Mužjak je crn, izbuljenih očiju a ženka žutocrvena. Ličinke živu mnogo njih na okupu, osobito na dobroj, gnojenoj zemlji, pa oglođu žilice svakojakog korijenja. Dolaze i u dobroj zemlji na prijesadu. Idu rado na salate i vrzine, ali i na drugo vrtno bilje.

Mušice treba uništavati, a zemlju duboko prekopati do konca ožujka, da ličinke i kukuljice dođu duboko u zemlju. Zemlju za prijesadne gredice dobro je prorešetati, pa pustiti kokoši, koje će ju najsigurnije od ličinaka očistiti.

Staleške vijesti.

Gg. zvanične vrtlare, naše dosadašnje saradnike, kao i sve ostale, vješte peru, molimo sada kad ne pritištu neodgodivi zvanični poslovi, da nam pošalju po koji članak iz svoje vrtlarske prakse. — Ovakovi stvarno ispravni članci, ako možda i nisu u pogledu jezičnom savršeni, vazda su nam dobro došli, pa ne žalimo neznatnog truda, da ih i jezično izbrusimo. — U interesu je i zvaničnih vrtlara, da se smisao za racionalno vrtlarstvo kod nas podigne na što viši stepen. Bilo bi s toga lijepo, kad bismo među svoje saradnike mogli ubrojiti ne samo šest odličnih članova lijepog vrtlarskog zvanja.

K članku: „Tko je tome kriv?“ — Primamo od našeg pretplatnika, zvaničnog vrtlara iz Vojvodine:

Autoru članka pod ovim naslovom u broju 10. i 11. pr. god. odgovaram **o našim vrtlarskim prilikama,** pa kao „motto“ stavljam: „Što kome nije odozgor dano, to ni u ljekarni ne kupi“.

Gosp. pisac je kako vidim dobar stručnjak i stvar ispravno shvaća. Vrtlarstvo zaista nije tako lagana i jednostavna stvar. Vrtlarom može biti samo onaj čovjek, u koga ima ljubavi k prirodi i kulturnom bilju. On mora da je savjestan čovjek. Svoj zanat mora voliti više nego sama sebe, mora biti strpljiv u svakom vremenu i nevremenu, ne smije se plašiti vrućine, zime, ni kiše i t. d. On ne smije zaboraviti, da se godina dijeli na 4 godišnje dobe, od kojih svaka zahtijeva drugi rad. Napokon ne smije zaboraviti, da vrtlarstvo ima i višegodišnjih kultura. Svaki drugi obrt ili zanat svega toga nema i ne treba; svaki drugi obrtnik radi od sata do sata, pa kad svrši radni sat, odbaci čekić te ide kud hoće. Savjestan vrtlar, koji voli svoje biljke, ne može toga učiniti.

On mora biti općenito dosta naobražen, pa za to treba u nauk primati naučnika iz dobre kuće, sa finim čuvstvom i najboljim svjedodžbama, najmanje iz potpuno svršene osnovne škole, a još bolje je, ako ima barem 2—3 razreda srednje škole. Takav naučnik brže će se u sve uputiti, biti će inteligentniji od drugih, pa će i bolje napredovati.

Ja sam već 25 godina u Jugoslaviji, no te sreće nijesam imao, da upoznam kolegu Srbina ili Hrvata. Sve, što sam ih upoznao, bili su Česi, Austrijanci, Ugri ili Nijemci iz Reicha. Ni u Rusiji nije u tom pogledu bilo bolje. Tamo je sadovnikom (vrtlarom) Čeh, Nijemac, Poljak, Latiš i Estonac. U Turskoj i Perziji nije drugačije. Tko je tome kriv? Odgoj. Vrtlarstvo je umjetnost, a ta se ne mjeri na centimetre niti na vreće.

I u Hrvatskoj i Srbiji ima škola, ali ni jedna nije stručnjačka. Pitomac izađe iz takove škole i traži mjesto vincilira, mljekara ili bilo gdje u poljoprivredi, no vrtlarstvo u svakom slučaju izbjegava.

Tko je tome kriv? Odgoj. (Svršit će se.)

Glavna skupština Zadruge umjet. vrtlarskih obrtnika za Hrv. i Slav. u Zagrebu.

održana je dne 23. XI. u prostorijama restauracije „Slovencu“, Frankopanska ulica 7., sa slijedećim dnevnim redom: Izvještaj tajnika, blagajnika, gospodara i nadzornog odbora. — Izbor upravnog i nadzornog odbora. — Eventualije.

Predsjednik g. Wilhelm otvara skupštinu u 3½ sata p. p. i konstatira dovoljan broj članova za održavanje skupštine. Nakon pozdrava prisutnih 14 članova daje riječ tajniku g. Svobodi.

Tajnik u kratkom govoru predočuje godišnji rad zadruge, te naročito ističe veliki uspjeh, koji je polučen uvrštenjem umjetnog vrtlarstva u obrt prema novom obrtnom zakonu. Dalje napominje uspjeh intervencije u korist domaćih producenata prigodom sklapanja trgovačkog ugovora naše države sa Italijom. Napokon nabraja uspješne intervencije lokalne naravi. Negativnom uspjehu nekojih intervencija lokalne naravi kriv je stari madžarski zakon, koji se i do sada prakticira. — Zadruga imade 28 redovitih članova, a održano je bilo 6 članskih i 15 odborskih sjednica. Pročitan je zapisnik prošle glavne skupštine, koji se odobrava. — Završivši svoj izvještaj moli tajnik za podijeljenje apsolutorija. Članstvo prima izvještaj tajnika jednoglasno i podjeljuje istome apsolutorij. Još prije tajnikova izvještaja birani su za ovjerovitelje zapisnika gg. Pelko i Sever. Blagajnik g. Ohnutek izvješćuje o stanju blagajne, po kojem se konstatira da zadruga napreduje.

U god. 1924. imade

primitak . . .	5.734 D. 50 p.
izdatak . . .	1.910 „ 50 „
ostatak . . .	3.824 D — p.

K tomu gotovina

od god. 1923 . . .	1707 D. 25 p.
kamati	77 „ 07 „
Cjelokupna gotovina	5608 D. 32 p.

Izvještaj blagajnika prima se jednoglasno i blagajniku podjeljuje apsolutorij.

Nakon toga prima se i izvještaj gospodara g. Jovanovića podijeljenjem apsolutorija. Predsjednik nadzornog odbora g. Sever izvješćuje, da su zadružne knjige pregledane i u potpunom redu pronađene, a nakon toga skupština izreče nadzornom odboru povjerenje.

Pristupa se izboru skrutinija, te su izabrani gg. Sever, Ohnutek, Princ. Predsjednik određuje u tu svrhu odmor 10 časaka. Nakon odmora otvara ponovno skupštinu, te se pristupa izboru zadružnih funkcionara. Izbori su tajni, glasovnicama, kojih je u svemu predano 14. Pošto je skrutinij glasovnice pregledao i glasove pobrojio, javlja slijedeći rezultat izbora: Za predsjednika izabran je kol. Wilhelm (13 glasova), za I. podpredsjednika kol. Kafka (12), za II. podpredsjednika kol. Katzler (14), za tajnika kol. Svoboda (13), a u odbor kolege: Ohnutek (14), Princ (14), Jovanović (14), Pecina (12), Pelko (13); za zamjenike kolege: Maslo (13) i Vavra (12). U nadzorni odbor kolege: Sever (14), Majcen (14) i Mlčoh (13).

Svi izabrani primaju izbor i nakon što je konstatirano, da je izbor obavljen točno prema pravilima, zaključuje se, da se za ispitno povjerenstvo imadu predložiti gg. Wilhelm, Kafka i Jovanović kr. pokr. upravi, odijeljenju za narodno gospodarstvo, na potvrdu. Kod točke „Eventualija“ razvija se debata o nabavi stručnih knjiga i časopisa za zadružnu knjižnicu. Nakon više predloga utanačeno je, da imade odbor na trošak zadruge nabaviti nekoliko knjiga u hrvatskom jeziku i ako je potrebno, u njemačkom. — Što se tiče stranih stručnih časopisa izjavljuju da će na vlastiti trošak nabaviti: gg. Wilhelm i Ohnutek: Möll. D. Gärtner-Zeitung, g. Svoboda: Bindekunst, g. Pecina: Zachradnicke Listy, g. Svoboda: Zachradka, g. Sever: Illustrirte Flora, i gospođe Wilhelm i Svoboda: jedan časopis, koji odbor izabere. — Sve ove knjige i časopisi postaju vlasništvo zadruge. Predsjednik zahvaljuje u ime članstva za požrtvovnost članova, koji su se dobrovoljno za nabavu javili.

Kol. Jovanović obećaje, da će darovati 23 godišta „Bindekunst“, kad si Zadruga nabavi ormar za knjige.

Na predlog o življoj propagandi zadružnih svrha u provinciji, javljaju se gg. Kobilica, Jovanović, Wilhelm, Marek, Sever, Pecina i Kafka. Isti se obvezuju propagandu preduzeti na vlastiti trošak.

Pošto daljnjih predloga ne bijaše, zahvaljuje predsjednik za učešće članova i zaključuje skupštinu u 7 sati na večer.

Predsjednik: **Wilhelm.** Tajnik: **Svoboda.**

Razno.

„Jankomir“ d. d. Na izvanrednoj glav. skupštini „Jankomir“ d d., Zagreb, obdržavanoj dne 27. XII. 1924., zaključena je promjena dosadanjeg naziva: d. d. za vrtlarstvo i sjemenogojstvo, u: d. d., velevrtlarija i rasadnik.

Korice za uvez „Uzornog Vrtlara“

u vrlo ukusnoj tamno zelenoj boji, sa zlatnim natpisom i oznakom godine, mogu se dobiti već gotove za godište 1923 i 1924. Ove su korice za knjigovežu posve priugotovljene, pa tko želi imati sva godišta „U. V.“ jednako ukusno uvezana, može ih uz jeftinu cijenu od D. 12.— (za pojedinu god.) kod nas nabaviti. Poštarina ide na naš teret, ako se novac pošalje unaprijed. Kod narudžbe valja izričito napomenuti za koje godište treba.

Pretplata za god. 1925.

na „UZORNI VRTLAR“ povišena je, jer će naš list biti opsežniji, te sadržajem, kao i ilustracijama obilniji, čime su porasli i naši troškovi. Uvjereni smo, da će cij. naši pretplatnici ovu neznatnu povišicu uvažiti, te nam priposlanom čekovnom uplatnicom pripadajući iznos, odnosno razliku, što prije doznačiti. Pretplata iznaša:

Za S. H. S. . . .	**godišnje**	**Din. 40·—**
Za S. H. S. . . .	**polugodišnje**	**Din. 20·—**
Za ostale države .	**godišnje**	**Din. 50.—**

Uprava.

Knjigu: **„Рационално гајење свиња“** (od ing. agr. Drag. J. Grujića) mogu naši pretplatnici dobiti i kod nas uz knjižarsku cijenu od Din. 20·— (običnom poštom Din. 21·—, a poštanskim pouzećem ili preporučeno Din. 24·—).

Natječaj

„Uzornog Vrtlara“ za najljepše ilustracije.

U želji, da ne samo sadržaj nego i ilustracije u „Uzornom Vrtlaru“ što većma usavršimo, slijedimo primjer sličnih inozemnih listova, pa objavljujemo ovim

Natječaj za najljepše ilustracije u „Uzornom Vrtlaru“.

Pet nagrada i to:

Din. 500·—
„ 300·—
„ 200·—
„ 150·—
„ 100.—

isplatit ćemo gg. dobitnicima do 15. srpnja (julija) 1925. Nagrade će dodijeliti posebna porota (jury) iz krugova naših gg. pretplatnika. U obzir dolaze samo **originalne ilustracije** (uspjele i jasne fotografije, crteži ili kolorirane slike), t. j. takove, koje do sada nisu bile objelodanjene niti u kakvoj knjizi niti u časopisu, a po svom sadržaju pristaju u „Uzorni Vrtlar.“ Napose ilustracije, koje prikazuju: osobito lijepe cvjetnjake i cvjetne nasade, voćnjake, povrtnjake, vrlo ukusno urešene cvjetne verande, balkone, prozore, pretkućnice, neobično lijepe i uspjele raznovrsne pojedinačne biljke ili plodove. Nadalje lijepe primjerke ili skupine raznovrsnih pasmina manjih domaćih životinja (peradi i golubova, kunića, pasa i mačaka, koza, ovaca, svinja,) kao i ukusno i svrsishodno uređene njihove staje i slične uredbe. Napokon lijepe i osobito prikladne razne vrtlarske zgrade, naprave i slično, (staklenici i klijališta, pčelinjaci i t. d.)

Od natjecanja su isključene onakove fotografije, gdje se odviše ističu neka lica, koja za svrhe „Uzornog vrtlara“ nisu bila na slici nikako potrebna. Uza svaku natječajnu sliku treba priložiti barem kratak i jasan opis sa svim potrebnim točnim podacima za sastav članka, odnosno već gotov članak, prikladan za „Uzorni Vrtlar.“

Neuporabive slike vratit će se na zahtjev vlasniku, dok nagrađene prelaze u vlasništvo „Uzornog Vrtlara,“ u koliko se ne radi o skupocijenijim originalima od umjetničke vrijednosti. Nagrađene slike biti će svakako tijekom godine 1925. u „Uzornom Vrtlaru“ objelodanjene.

Uredništvo i uprava časopisa
„Uzorni Vrtlar“

Novi cjenici.

Fr. De Boer, Boomkvekerijen, Delden (Holland). — Ilustrovani (holandijski) cjenik četinjača i ostalog ukrasnog drveća i grmlja, raznovrsnih voćaka i cvijeća.

Oskar Knopff & Co. u. Stenger & Rotter iz Erfurta (Postfach 114), bogato ilustrovani (njemački) cjenik Erfurtskog gospodarskog, povrtnog i cvjetnog sjemenja, lončanica, ruža i td. napose njihove cvjetne novosti: Salvia patens rosea.

Chr Lorenz, Erfurt. Bogato ilustrovani (njemački) cjenik raznovrsnog vrtlarskog cvjetnog i povrtnog sjemenja, cvjetnih lukovica, biljaka, voćaka, ruža, umjetnih gnojiva, vrtlarskog oruđa i dr.

Glavni i odgovorni urednik: STJEPAN PIRNAT.
Vlasnik i izdavač: VLADIMIR HORVAT I DR.
Tisak M. ŠEK, Zagreb, Strossmayerova ulica broj 6.

Knjiga o povrću.
Stj. Pirnat: Povrćarstvo.
Naši pretplatnici dobivaju ovu knjigu za 25% jeftinije, t. j. za 15·— Dinara, poštom 2 Din. više. — Novac se šalje unaprijed.

268

ANTUN KOLAČEK
Zrinjevac br. 16
Gajeva ul. 21a
Prima sve vrsti narudžba za bouquete, vijence dekoracije i t. d., uređivanje vrtova, nasada i perivoja, brzo, točno i uz najumjerenije cijene!

2
vrtlar. pomoćnika
i to jedan stariji za vođenje poslova i jedan mlađi za uresne radove, traže se za ukrašivanje nasada grada Zagreba. Prednost imadu pripadnici SHS. — Nastup prema dogovoru. Samo trijezne i marljive sile neka se jave na: **F. KREPELA**, grad. pom. vrtlar, Zagreb, Cvjetna c. br. 1. 504

Vrtlara
za privatni vrt, oženjenog, bez djece, traži se za odmah. Žena bi morala pomagati u kućanstvu. — Adresa u upravi pod brojem 708

Vrtlar
oženjen, absolvent stručne vrtlarske škole, iskusan radnik sa višegodišnjom praksom — vješt svim vrtlarskim i voćarskim kulturama, traži mjesto za odmah. — Adresa u upravi pod br. 709

Vrtlarskog pomoćnika
tražimo. — Ponude slati na:
Braća Katzler
trgovačka vrtlarija
Karlovac.

Plymouth-Roks
kokoši, čistokrvnih, kupujem 8—10 komada, travanjskog ili svibanjskog ovogodišnjeg legla. Ponude sa oznakom cijene na upravu pod brojem 380

Hrvatska učiteljska štedna i predujmovna zadruga
Kukovićeva ulica 34. - u Zagrebu - Osnovana godine 1889.
Prima uloške
i podijeljuje vjeresiju uz najpovoljnije uvjete
710

Staklena i porculanska roba
svjetiljke (lampe), serviće i t. d.
prvorazred. kakvoće po najjeftinijim cijenama u velikom izboru.
Urezivanje stakala
za prozore i vrtlarske staklenike
Staklana R. Pasarić
Frankopanska 6 ZAGREB Telefon br. 16-13
379

Zahtjevajte badava i franko
još danas jednom dopisnicom, da Vam se pošalje novi ilustrovani
CJENIK za god. 1925.
kako biste se mogli opskrbiti sa prvorazrednim sjemenjem povrća i cvijeća, živim biljem, voćkama i raznim vrtlarskim potrepštinama!
„ZRNO“ D. D.
Odio Uv. ZAGREB 6.
Poštanski pretinac 50.

Samenhandlung
P. Hüttig - Wien I.
Weihburggasse 17
Utemeljeno 1790. Telefon 70-3-23
Nudamo! Naše specijalitete: Čisto, bečko povrtno sjemenje
za klijališta i otvorenu sadnju, najveći izbor
sjemenja cvijeća i paoma.
Veliko skladište sjemena trave, mješavina i čistih vrsta trava, sjemenje repe za blago, djeteline, lučica, gomolja begonije, gloxinija, Tuberosa, Gladiola, četverolisne djeteline, rafije, užeta od kokosa, rasada šampinjona, drvenih pločica za napise, štapova za cvijeće i t. d.
Novi cjenik na zahtjev!
505

Sophora japonica
od 1·20—1·60 met. visoke sadnice, prodaje uz cijenu od Din. 7·— po komadu: Šumadijsko pčelarsko društvo u Kragujevcu. — Poštarina (vozarina) i troškove otpreme nosi naručitelj. Kod narudžbe od barem 10 komada stoji komad samo Din. 5·—. 709

Jaja za nasad
od zajamčenih čistokrvn. sjev. amerikanskih Plymouth Roks kokoši, težina pijetla 6—7 kg., kokoši 3—4 kg., izvrsne zimske i ljetne nosilice, fina pečenka, lak odgoj, (importirana dva pjetla i četiri kokoši za obnovu krvi stajali su Din. 3.200·—) prodaje
Gj. Janković, Glina
devetnajstu godinu postojeća uzorna peradarnica, odlikovana na izložbama: Osijek, Glina, Karlovac, Prag. — Gojenje u dva roda, jedan za pjetlove, drugi za kokoši. Kratka uputa kao i sve obavjesti, koje spadaju na peradarstvo, badava i franko. Pošto u glavnoj sezoni ožujak—travanj ima puno narudžaba, koje je onda teško izvršiti, molim za predbilježbe već sada. 703

Voćke
jabuke
kruške
trešnje
šljive
ringlo
višnje
breskve
kajsije
vinova loza
JANKOMIR D. D.
Stenjevac
Zahtjevajte cjenik!

Vincilira
dobrog, mlađeg, po mogućnosti neoženjenog tražim za odmah. — Ponude na upravu pod br. 707

KANARINCE

„Edel-roler", Seifert, Harzer, vrlo dobre pjevače — prodaje
Povalec - Zagreb
Ciglana 17, dvor. des.

Šipka
(Rosa canina) 3 do 4 hiljade komada, od 120—160 cm. visoke stablike, kupujem. Cijene molim slati na adresu: Václav Pustina, Teslić, Bosna. 700

Mjesto vrtlara
traži u sjemenarstvu, povrćarstvu i voćarstvu vješt, absolvent gospodarske škole s vrlo dobrim uspjehom. — Službu može nastupiti odmah ili prema dogovoru. — Cij. ponude molim slati na upravu lista pod br. 702

FR. DE BOER
RASADNIK * VELEKULTURE
DELDEN (HOLLAND)
Brzojavi: DE BOER DELDEN
Otpremanje u sve zemlje!
DELDEN leži oko 10 kilometara od granice (Holland) OLDENZAAL—BENTHEIM (Njemačka) (Holland) ENSCHEDE—GRONAU (Njemačka)
508

Prvorazrednu silu
za rasadnjak, koja razumije sve načine kalamljenja i razmnožavanje voćaka, ukrasnoga grmlja i konifere, traži se sa nastupom 1. veljače. — Opširne oferte i reference na upravu lista pod brojem 420

Što ne znaš pitaj?
universalni informacioni biro
„Argus"
Knez Mihailova ulica 35
Telefon 6-25
Beograd
(Pazaž Akademije Nauka)

Guske i patke
i to, guske: 3 mužjaka i 5—6 ženka, bijelih, orijaške pasmine (sa visećim perjem) za rasplod, zatim Peking-patke: 10 ženka i 2 mužjaka kupujem. Cij. ponude uz oznaku cijene slati na Edhembeg Uzejirbegović, Maglaj. 427

Ratna mornarica
u Boki Kotorskoj traži za uzdržavanje parka i cvijetnjaka samostalnog vrtlara. Ponude sa referencama na III. Pomorsku Obalsku Komandu u Đenoviću, Boka Kotorska. 427

Vrtlar
potreban je za Srbiju. Samo iskusni vrtlari neka se sa ofertima jave upravi „Uzornog Vrtlara" pod „Uroševac" 501

Ukrasivanje vrtova
uređivanje nasada slične, radnje izvada umjetni vrtlar Adolf E. GRZIWATZ, Zagreb, Pešćenica VI. broj 16. 368

Najbolja njemačka vrtlar. knjiga

novo 7. izdanje, upravo izašlo. Cijena Mk. 3·50 (60 Din) franco. Naš bogato ilustrovani cjenik svekolikog najboljeg **Erfurtskog gospodarskog povrtnog i cvjetnog**
sjemenja
Begonija, Gladiola, Dahlia, lukovica, Perena, lončanica, jagodnog voća, ruža, te ostalih vrtlar. potrepština, šaljemo na zahtjev badava. — Velike novosti u povrćarstvu i cvijeću n. pr. Salvia patens rosea. Slobodno odašiljanje u pošt. paketima u Jugoslaviju, ali bez pouzeća. Plativo putem preporučenog lista ili doznakom putem banke.
Oskar Knopff & Co, u. Stenger & Rotter
Semenbau u. Export, Gartenbaubetrieb
ERFURT - Postfach 114
(Njemačka)

Vrtlara
neoženjenog, za povrćarstvo, pčelarstvo i gospodarstvo, preko 20 jutara zemljišta — traži „Posavina" mlin, Sisak. 503

Voćne i vinogr. cjepove
korenjake, ključiće amerikanske podloge, te vrtne ruže [okulante], preporuča:
Franjo Mlinarić
vinogradarska i voćarska škola **Hrastovsko** z. p. **Ludbreg.**
Zahtjevajte cjenik besplatno!

„KOKOŠI"
Pouka iz praktičnog peradarstva. Sa 15 slika.
Napisao V. Bek. Izdalo Društvo sv. Jeronima u Zagrebu
Trenkova ulica br. 1.
U pet tjedana rasprodano je cijelo prvo i drugo izdanje ove knjižice, pa je sada već izašlo treće izdanje.
Cijena 5 Dinara.

Kaktuse

u bogatom izboru,
za preprodavaoce
i ljubitelje cvijeća

Sobne staklenike

(od 10–50 cm. duljine)
male stoliće, te lijepe

Opuntije od 6 Din. dalje

preporuča

Ivo Lucha

Josipovac 15 Zagreb Josipovac 15

Jankomir d. d.

Uprava: Tel. 13-85
Josipovac broj 23

Zagreb

Rasadnik: Tel. 7-04
Stenjevec k. Zagreba

Ruže
visoke, niske, penjačice, oko 80 raznih vrsta

Voćke
jabuke, kruške, šljive, trešnja, kajsije i t. d

Ukrasno grmlje

veliki izbor Spirea, Forsythia, Weigela, Prunus, Mahonia i t. d., penjačice, tujke za živicu i t. d

Umjerene cijene! Zahtjevajte cjenik!

412

T. Svoboda

trgovina svježeg cvijeća
preporuča ukusnu i
moderno izradbu
nadgrobnih vijenaca

bouquete i raznih arangementa.
Solidna podvorba, umjerene cijene.

Frankopanska 2b Zagreb Telefon 10-27

Najjeftinije i najbolje 377

Umjetno gnojivo

je gips

koji uz ostale vrste kao: Dentalgips – Alabastergips – Modelgips – Stukaturgips – specijalni za ciglane – Estrih i sirovi komadni gips – proizvađa

„SANA" D. D.

za industriju gipsa i umjet. gnojiva u Blagaju.

Prodajni ured:

Zagreb, Marovska 24. Telefon **2-50.** Brz.: **Gipsana.**

Pozor vrtlari!

Imadem u zalihi slijedeće vrste paprati:

1 pošt. omot	5 kg	600-1000 kom.	Aspid akuleatum	Din. 40·—
1 „ „	5 „	2000 „	Blechum Epicant	„ 40·—
1 „ „	5 „		Scolopendrium	„ 40·—
1 „ „	5 „		mješano	„ 40·—

Pakovanje i poštarina prosta. Kod većih narudžbi popust.

Samo prvovrsnu robu razašiljem kroz cijelu zimu do konca svibnja

A. MAČEK, Vrhnika (Slovenija)

Utemeljeno 1720.

L. SPÄTH

velepromet za vrtlarsku kulturu

BERLIN–BAUMSCHULENWEG

Poslovnica: Berlin W., Linkstr. 8.

Vrtni namještaji
Vrtni uređaji
Vrtno oruđe
Vrtno bilje
Vrtl. knjige
Sjemenarstva

Voćke i drveće za perivoje
Šumsko bilje i živice
— Žbunovi —

Cjenici badava i franco.

Površina 2000 jutara

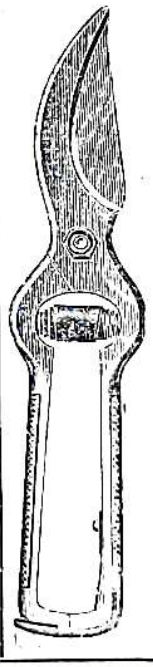

Trgovina fino-čelične SOLINCEN-robe

Vjekoslav

Flossberger

Zagreb

Ilica 8 Ilica
(dvorišna zgrada) (dvorišna zgrada)

Skadište brijačkog, mesarskog i krojačkog pribora, džepnih noževa, raznovrsnih škarica i noževa za kućanstvo

škara i noževa za

vrtlarstva

prodaja na malo i veliko

536

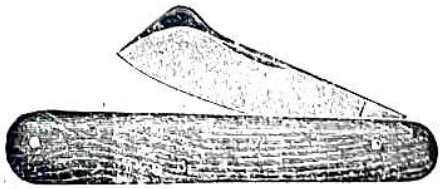

Vrtlarsko velepoduzeće

«VRT» Džamonja i dr.

društvo s. o. j. * **Maribor** * društvo s o. j.

Telefon int. 150

Preporuča za doiduću sezonu:

raznovrsne plemenite

voćke

jabuke, kruške, trešnje, kajsije, breskve, orahe, višnje, šljive, mušmule, dunje Kutine) u raznim oblicima: visoko i polustabiasto, grmičasto, piramide, U-oblici, palmete, vodoravni i uspravni kordoni itd.

Plemenite vinove loze

na amerikanskim podlogama, ribizla, ogrozda, malina i jagoda u najboljim vrstama!

Zahtjevajte cjenik!

Pišite, za što se najviše zanimate.

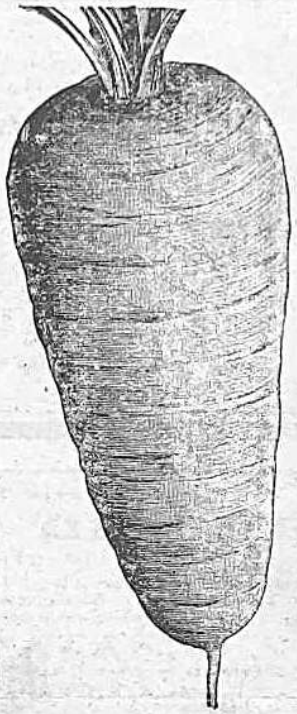

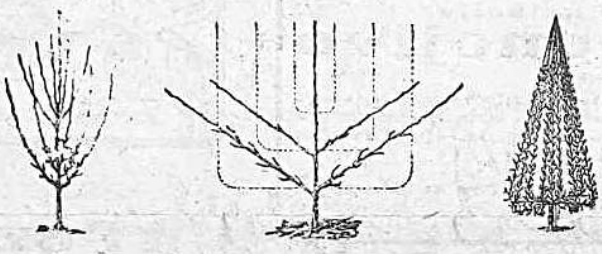

Vrtlari i trgovci cvijeća!

Imademo na prodaju: 12.000 Cyclamen persicum giganteum (u svim bojama. **50.000** cvijetova Chrysanthemum veliko-cvijetnih (u svim bojama). **8.000** Azalea indica (u cvijetu od 1. decembra dalje). **5.000** jorgovana (u cvijetu od 15. decembra dalje). **10.000** Asparagus Spreng. i plum. (do konca oktobra iznimno niske cijene radi pomanjkanja prostora). **4.000** niskih ruža u najboljim vrstama: Rhododendron, Azalea molis, pontica, Clematis, Glycinia, Vitis Veitschii, Engelmaniana, Quinqefolia i t. d. Magnolia, Conifere, ukrasno drvlje i grmlje, trajno cvijeće, (Staude ili Perenne), Ligustrum vulg. i ovalifol., Mahonia, Gleditschia triacant., Akazia, lovori u piramidama i kugljama, visokim i niskim i t. d., i t. d.

Ne čekajte proljeća, naručite odmah!

Sjemenje

gospodarsko, povrtno i cvjetno sa vlastitih sjemenogojstvenih plantaža i od najboljih svjetskih proizvađača sjemenja.

*

Opis našeg poduzeća vidi u „UZORNOM VRTLARU", u brojevima 8., 10. i 11. od pr. godine.

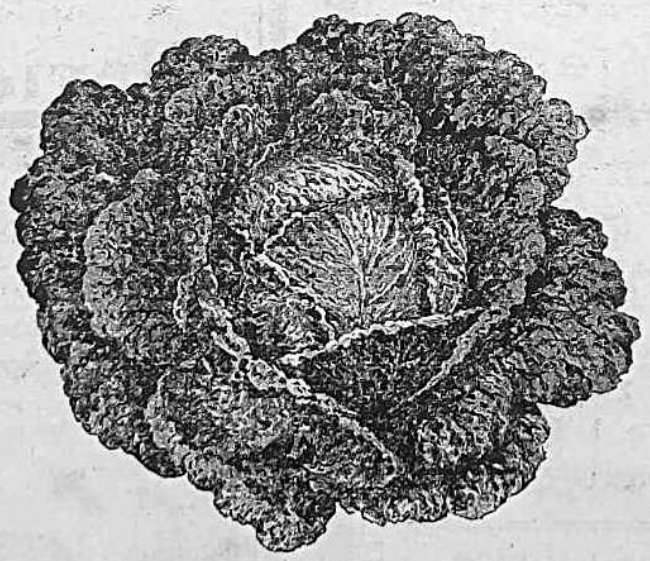

Sjemenje

Perenne (Stauden, Trajno cvijeće, Phox, Aster, Achilea, Anemone, Irisi, Delphinium, Erigeron, Evonymus, Gypsophyla i t. d., i t. d.

*

Opis našeg poduzeća vidi u „UZORNOM VRTLARU", u brojevima 8., 10. i 11. od pr. godine.